

16ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

21 ΠΛΑΝΟ

2014 #278

ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΤΟΥ ΓΚΑΝΤΙ

Τους στέρησαν τη γη τους, τη δυνατότητα να επιβιώσουν,
με τη βία. Αλλά οι φτωχότεροι των φτωχών Ινδοί
αποφάσισαν να απαντήσουν με τον τρόπο του Γκάντι:
διεκδικώντας τα δικά τους ειρηνικά. Μπορούν.

THESSALONIKI
INTERNATIONAL
FILM FESTIVAL
www.filmfestival.gr

16TH THESSALONIKI DOCUMENTARY FESTIVAL

FANME

SPONSOR OF THE AUDIENCE AWARDS

Fischer
PILSENER BEER

[facebook.com/FischerBeerGreece](https://www.facebook.com/FischerBeerGreece)

Enjoy responsibly

Η εφημερίδα του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης

Ειδική έκδοση για το 16ο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης

№ 278 [16/3/2014]

Διευθυντής σύνταξης: Ηλία Κανέλλη

Αρχισυντάκτρια: Δήμητρα Νικολοπούλου

Συντονισμός ύλης: Γκέλυ Μαδεμλή

Σύνταξη: Ελένη Ανδρουτσόπουλου, Δημήτρης Κερκινός, Αλεξάνδρα Κόλια, Γιώργος Κρασσακόπουλος, Μαρία Παπαδάκη, Αγγελική Πέτρου, Τζωρτίνα Σερπιέρη, Θάνος Σταυρόπουλος, Έλενα Χρηστοπούλου

Υπεύθυνη αγγλικών σελίδων: Έλενα Χρηστοπούλου

Φωτογράφος: Βασίλης Βερβερίδης (MOTIONTEAM)

Κόμικ: Τάσος Ζαφειριάδης, Λουκάς Τσουκνίδα, Πέτρος Χριστούλιας

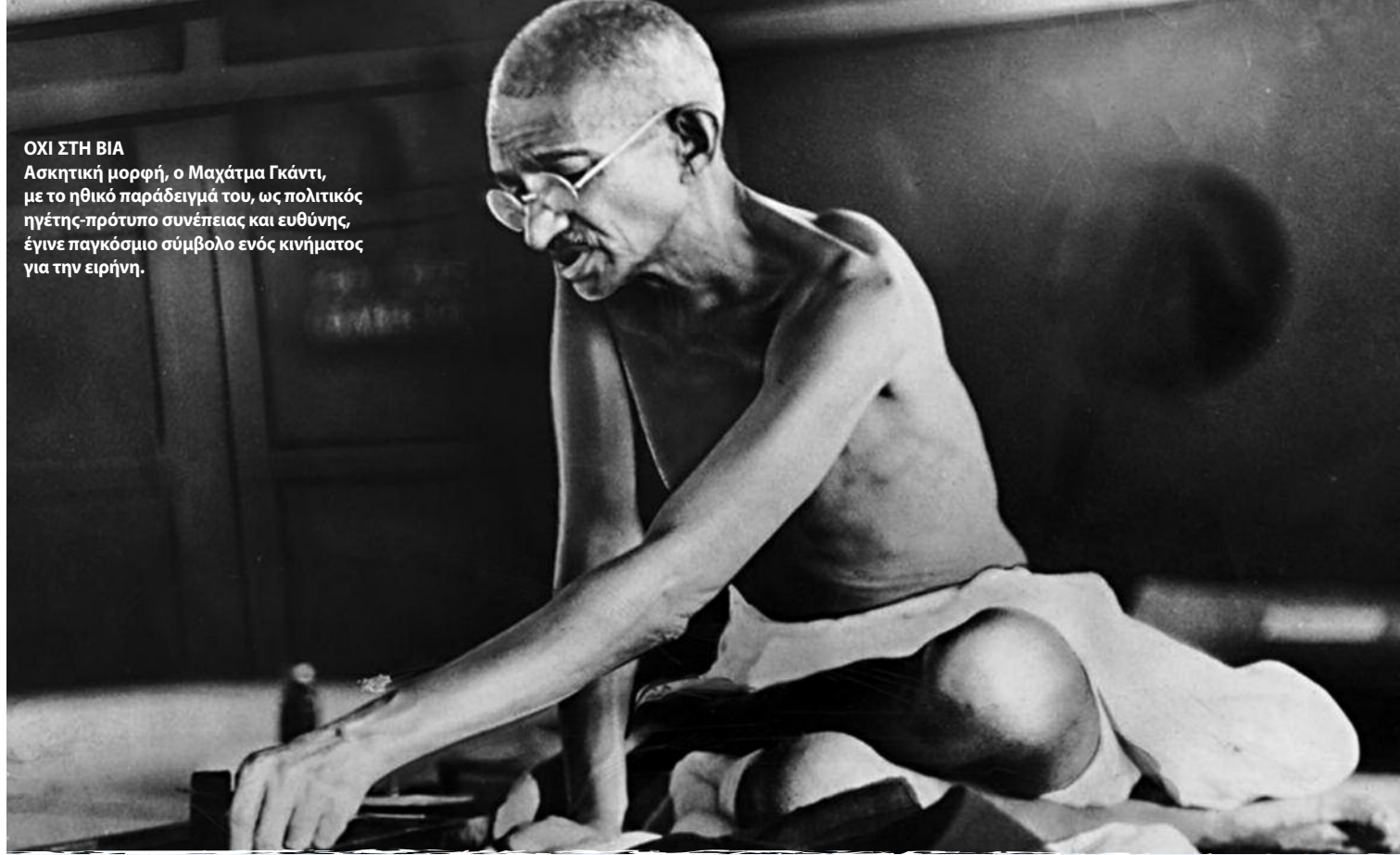
Παραγωγή: BLENDER SKG COMMUNICATIONS S.A.

Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο: Δημήτρης Εϊπίδης

@filmfestivalgr
ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ
ΣΤΟ TWITTER

ΟΧΙ ΣΤΗ ΒΙΑ
 Ασκητική μορφή, ο Μαχάτμα Γκάντι, με το ηθικό παράδειγμά του, ως πολιτικός ηγέτης-πρότυπο συνέπειας και ευθύνης, έγινε παγκόσμιο σύμβολο ενός κινήματος για την ειρήνη.

EDITORIAL του Ηλία Κανέλλη

Το πνεύμα του Γκάντι

Η κεντρική μορφή του κινήματος της ινδικής ανεξαρτησίας έναντι του αποικιοκρατικού βρετανικού καθεστώτος της χώρας ήταν ο Μαχάτμα Γκάντι. Εμπνευστής της μεθόδου παθητικής αντίστασης χωρίς τη χρήση βίας έναντι των πολιτικών αντιπάλων του, ο Γκάντι υπήρξε ξεχωριστή περίπτωση στην ιστορία των εθνικοαπελευθερωτικών κινήματων τον 20ό αιώνα. Ζώντας ασκητικά και προσφερόμενος ο ίδιος, με το ηθικό παράδειγμά του, ως πολιτικός ηγέτης πρότυπο συνέπειας και ευθύνης, έγινε παγκόσμιο σύμβολο ενός κινήματος για την ειρήνη χωρίς τη χρήση καμιάς μορφής βίας. Για να αποδείξει την ηθική ανωτερότητα όσων υπερασπίζονταν το δικαίωμα στην αυτοδιάθεση του λαού του, προέτρεψε τα εκατομμύρια που ασπάζονταν τις ιδέες του να απαντήσουν με νηστεία και βουβή προσευχή στην τρομερή σφαγή των αποικιακών δυνάμεων εναντίον διαδηλωτών στο Αμριτσάρ, το 1919. Πιστός ως το τέλος στη θέση του, δολοφονήθηκε από έναν Ινδό εθνικιστή στα 1948. Δυστυχώς, μολοντί όταν δολοφονήθηκε μόλις είχε τελειώσει η μεγαλύτερη αιματοχυσία στην ιστορία της ανθρωπότητας, ο Β' Παγκόσμιος, το κήρυγμα της μη βίας απόνησε. Η βία τείνει να γίνει τρόπος επίλυσης των διαφορών που έχουν τα έθνη ανάμεσά τους, οι εθνικές ενότητες στο πλαίσιο των κρατών-εθνών, οι κοινωνικές και πολιτικές ομάδες μεταξύ τους, ακόμα και τα φύλα. Τα μεταπολεμικά χρόνια, ωστόσο, η Ευρώπη αποτελεί την εξαίρεση σε αυτό τον γενικό κανόνα της ταραχής. Έπειτα από ποτάμια αίμα, οι Ευρωπαίοι έκαναν συνείδηση ότι η βία είναι εχθρός του πολιτισμού και της δημοκρατίας. Προϋποθέτει την καταστροφή, τον φανατισμό, την αδυναμία συνεννόησης, το χωρισμό, το τυφλό μίσος... Στο όνομα της βίας θεμελιώθηκαν οι χειρότεροι αυταρχισμοί της ιστορίας –κι εκείνοι που επικαλέστηκαν την καθαρότητα του αίματος κι όσοι, στο όνομα υποτίθεται του λαού, μιλούσαν για τη «μαμή της ιστορίας».

Η χώρα μας, ατυχώς, ζει σε μια καθημερινότητα που απέχει από την ευρωπαϊκή κανονικότητα, αφού συνεχώς πολλοί επικαλούνται τη θηριώδη κλαγγή της βίας – η οποία αποθεώθηκε, και συνεχίζει να αποθεώνεται, στο όνομα (αλλά όχι υποχρεωτικά λόγω) της κρίσης. Όσοι μετέρχονται πρακτικές βίας στη δημόσια ζωή της Ελλάδας, συνήθως παρπέμπουν στην εθνική ιδεολογία και στο τραύμα του εμφυλίου, που δεν επούλώθηκε ποτέ, αφού οι νικητές συνέχισαν να διώκουν τους ηττημένους και πολλοί από την πλευρά των ηττημένων ζουν με τη φαντασίωση ενός είδους ρεβάνς. Στα άκρα των δυο αυτών ιδεολογικών ενότητων, άλλωστε, έχουν ήδη αναπτυχθεί τα «επιχειρήματα». Από τη μια τα εκφράζουν οι οπαδοί της δολοφονικής τρομοκρατίας, από την άλλη όσοι ευαγγελίζονται την «καθαρότητα του αίματος».

Ένα ιδιαίτερα ενδιαφέρον πρόσφατο βιβλίο, το βιβλίο του Δημήτρη Ψυχογιού *Η πολιτική βία στην ελληνική κοινωνία* (εκδ. Επίκεντρο), εντοπίζει την αντοχή της κουλτούρας της βίας στη χώρα μας, την ευρωπαϊκή εξαίρεση, στην ίδια την ελληνική ταυτότητα. «Η βία εκδηλώνεται με αφορμή κοινωνικά-πολιτικά γεγονότα, έχει όμως πολιτισμικές ρίζες», ισχυρίζεται και εντοπίζει τις απαρχές της στον ιστορικό μύθο της συγκρότησης και της πορείας του ελληνικού έθνους-κράτους, γι' αυτό άλλωστε την περιγράφει ως «την αγωνιστική ανάγνωση της ιστορίας που η δεξιά αναδεικνύει ως "πολεμική αρετή των Ελλήνων" και η αριστερά ως "αντιστασιακό ήθος του ελληνισμού"». Υπάρχουν και όροι για να περιγραφούν τα φαινόμενα: εθνικισμός και εθνικολαϊκισμός. Ή, για να το πούμε με ένα σύνθημα, όλοι εναντίον όλων. Τα απαισιόδοξα μηνύματα που βλέπουν κλιμάκωση της βίας έρχονται από πολλές πλευρές του πλανήτη, και από τη χώρα του Γκάντι. Αλλά η Ελλάδα, ακόμα και η τραυματισμένη Ελλάδα της κρίσης, δεν έχει λόγο να μη συνεχίσει την πορεία της στηριζόμενη στην κουλτούρα της διαπραγμάτευσης, της συνεννόησης, της σύγκλισης, της ανοχής.

ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΕΛΧΙ

Διασχίζοντας μια γέφυρα του Γάγγη, οι φτωχοί και ακτήμονες αγρότες που διεκδικούν ειρηνικά το δικαίωμα στη ζωή στέλνουν ένα αισιόδοξο μήνυμα: η δύναμή τους βρίσκεται στο δίκιο τους και στην απόφαση να το διεκδικήσουν μαζί.

ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΠΕΡΠΑΤΗΣΟΥΝ

Κρίστοφ Σάουμπ , Καμάλ Μουσαλέ

ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ

Οι αυτόχθονες πληθυσμοί που ζουν στα δάση της Ινδίας, οι φτωχότεροι των φτωχών Αντιβάσι, ξεκινούν μια μεγάλη πορεία διαμαρτυρίας διασχίζοντας με τα πόδια τις αχανείς εκτάσεις της Ινδίας για να φτάσουν στο Δελχί, έχοντας διαφορετικές γεωγραφικές αφετηρίες αλλά έναν κοινό στόχο: την ανάκτηση της γης που αποστερήθηκαν με τη βία, χωρίς επ' ουδενί να χρησιμοποιήσουν τα ίδια μέσα. Τι έμαθαν απ' αυτούς τους ανθρώπους ο Κρίστοφ Σάουμπ και ο Καμάλ Μουσαλέ;

Συνέντευξη στην **Γκέλυ Μαδεμλή**

Καταγράφετε ένα ειρηνικό κίνημα, καθώς αυτό περνά από διάφορα στάδια. Στη διάρκεια της μεγάλης πορείας των Ινδών χωρικών, υπήρξαν στιγμές που αμφιβάλλατε για την αποτελεσματικότητά τους;

Κ.Σ.: Για να είμαι ειλικρινής, ναι, στην αρχή αμφέβαλλα διαρκώς για την ιδέα της «μη-βίας». Είχα την πεποίθηση πως για να αλλάξει κάτι για τους φτωχούς, η αλλαγή θα πρέπει να έρθει συστημικά. Γαλουχήθηκα ιδεολογικά με τα προτάγματα του μαρξισμού. Ωστόσο, όσο πιο βαθιά έμπαινα στο θέμα, τόσο πιο έντονα πίστευα στο επιχείρημα κατά της βίας. Όχι μόνο γιατί τέτοιες κινήσεις βελτιώνουν την κοινωνική κατάσταση, αλλά και γιατί έτσι ξανακερδίζεται μια γενικευμένη κοινωνική συνείδηση.

Κ.Μ.: Είχα συγκινηθεί βαθιά από το συγκεκριμένο ειρηνικό κίνημα. Όταν βλέπεις χωρικούς να πέφτουν θύματα εκμετάλλευσης με τέτοιο τρόπο, τόσο από τη δασική υπηρεσία όσο κι από την αστυνομία, τους οποίους πρέπει να δωροδοκήσουν, κι όταν βλέπεις πως τα αφεντικά τους τους αντιμετωπίζουν σαν σκλάβους, εξαρτώντας τους τόσο από τους δανειστές τους, καταλαβαίνεις πως δεν υπάρχει άλλη λύση γι' αυτούς τους ανθρώπους που δεν έχουν γη ώστε να ζήσουν αξιοπρεπώς. Στις περισσότερες των περιπτώσεων, δεν έχουν ιδέα για τα δικαιώματά τους. Οπότε, βλέποντας πως κάποιοι από αυτούς έχουν το κουράγιο να σηκωθούν και να βαδίσουν, αναμετρώμενοι με το θηρίο, βλέποντας και τη σιωπηλή συγκατάθεση ενός τεράστιου αριθμού ανθρώπων, ένιωσα τεράστια συγκίνηση. Και δεν ήμουν ο μόνος. Νομίζω πως μια ειρηνική χειρονομία είναι αποτελεσματική και πρέπει να την επαναλαμβάνουμε. Στις κοινωνίες μας έχουμε κερδίσει πολλά δικαιώματα και αρκετές ελευθερίες γιατί κάποιοι πολίτες βγήκαν στο δρόμο και διαμαρτυρήθηκαν, έκαναν τις κυβερνήσεις να γονατίσουν ή τις ανάγκασαν να ξαναγράψουν ή να παραγκωνίσουν κάποιους νόμους. Ακόμα κι αν κάποιος ισχυριστεί πως στην Ινδία υπάρχουν πολλοί δίκαιοι

νόμοι, αλλά δεν εφαρμόζονται, όταν δεν έχεις κανένα νόμο είσαι πραγματικά σε κίνδυνο. Τα ειρηνικά κινήματα αναπτύσσουν την καλύτερη στρατηγική, που είναι η προστασία κι ο σεβασμός που αποκτάς από τον αντίπαλό σου.

Στην ταινία μοιάζει να κυριαρχούν η φιλοσοφία και το πνεύμα του Γκάντι. Σε ποιο βαθμό πιστεύετε πως η κληρονομιά του έχει αντίκτυπο στην καθημερινή ζωή στην Ινδία;

Κ.Μ.: Νομίζω πως είναι δυσδιάκριτη στην αχανή αυτή χώρα, εκτός αν είσαι σε επαφή με ομάδες που δραστηριοποιούνται υπέρ της ειρήνης. Γενικώς, και στην Ινδία, και στις γειτονικές χώρες, η παράδοση της βίας είναι τόσο μακρά, που έχει περάσει πια και στην εκπαίδευση των παιδιών (όταν αυτή υπάρχει) ενώ εντοπίζεται και στην αντιμετώπιση των γυναικών. Το παράδειγμα του Γκάντι, που είχε λάβει τόσο μεγάλες διαστάσεις, ήταν εξαίρεση, σαν να έγινε από λάθος, σε μια ρωγμή στην ιστορία της Ινδίας. Ωστόσο, αναφέρεται σε όσους δεν μπορούν να βάλουν τη συνείδηση και την ευθύνη πάνω από τα ένστικτά τους, κι έτσι αξίζει να διαδοθεί περαιτέρω ως η πιο πολιτισμένη αντίδραση – και διάδραση – σε κάθε προβληματική κατάσταση. Η μη-βία είναι επίσης τρόπος ζωής, φιλοσοφία με πρακτικές εφαρμογές στην καθημερινότητα και, για όποιους έχουν την εμπειρία της, είναι ξεκάθαρα ο μόνος τρόπος για να προχωρήσει κανείς.

Κ.Σ.: Προσωπικά, η φιλοσοφία του Γκάντι με βοηθά να καταλάβω τις βάσεις της ζωής. Είναι σημαντικές οι ιδέες του για τις συγκρούσεις. Ο εχθρός δεν είναι αναγκαστικά ένας κακός άνθρωπος εξαιτίας των πολιτικών του πεποιθήσεων. Έτσι εξανθρωπίζονται οι αντίπαλοι και γίνεται δυνατή η εξεύρεση καλύτερων λύσεων.

Αντιστρόφως, πώς βλέπετε το δρόμο της βίαιης αντίστασης;

Κ.Σ.: Νομίζω πως, ακόμα κι αν επιτευχθεί ποτέ μια βίαιη μάχη, τα βίαια κινήματα αντίστασης δεν θα έχουν μέλλον.

Αν και πολιτογραφημένος Ελβετός πολίτης, κύριε Μουσαλέ, μ' αυτή την ταινία επιστρέφετε στην πατρίδα σας. Πώς βλέπετε τη χώρα καταγωγής σας τώρα, από μικρή απόσταση;

Κ.Μ.: Πράγματι, ζω και κινηματογραφώ στην Ινδία ξανά, για τα τελευταία 7 χρόνια. Είχα την ευκαιρία να δω εκ των έσω διαφορετικά στρώματα της ινδικής κοινωνίας στην ύπαιθρο, στα χωριά και στις πόλεις. Από τις πιο πλούσιες ως τις πιο φτωχές οικογένειες, είχα την ευκαιρία να συζητήσω, να πάρω συνεντεύξεις και να δω τα όρια του ινδικού συστήματος. Κατά κάποιον τρόπο, είναι μεγάλο το μέγεθος της καταστροφής σ' αυτήν την κοινωνία, μεγαλύτερο απ' ό,τι θα υπολόγιζε κανείς, και προς το παρόν δεν υπάρχει ελπίδα βελτίωσης. Απεναντίας, έχουν χαθεί οι ακτίδες ελπίδας που υπήρχαν πριν από μερικά χρόνια και οι ανισότητες κρατούν τη χώρα ακόμα στο Μεσαίωνα. Υπάρχουν ακόμα γυναίκες που οδηγούνται στην πυρά σαν να είναι μάγισσες, ενώ ένα στα δύο παιδιά πέφτει θύμα σεξουαλικής κακοποίησης. Μόνο στο Αφγανιστάν είναι χειρότερα τα πράγματα για τις γυναίκες. Οπότε η εντύπωσή μου και τα συναισθήματά μου γι' αυτή την πολυπολιτισμική χώρα αναφέρονται με λύπη σε έναν τόπο που δεν μπορεί να διαχειριστεί τις πληγές του.

Κύριε Σάουμπ, κύριε Μουσαλέ, είναι η πρώτη φορά που συνεργάζεστε. Πώς αποτιμάτε τη συνεργασία σας αυτή;

Κ.Μ.: Κατά καιρούς συνεργάζομαι με διάφορους σκηνοθέτες σε διαφορετικά πρότζεκτ, και συνήθως αυτή είναι μια διαφωτιστική εμπειρία, μού μαθαίνει νέους τρόπους να βλέπω τα πράγματα και να βελτιώνω την τεχνική μου. Καμιά φορά με σκέφτομαι σαν μουσικό της τζαζ, που πότε συνθέτει τη δική του μουσική και πότε προσαρμόζεται στο όραμα κάποιου άλλου κι υπάρχουν φορές που, απλώς, απολαμβάνει τον αυτοσχεδιασμό. Με τον Κρίστοφ συνέβη το ίδιο: η εμπειρία ήταν δυνατή και χωρίς αυτόν δεν θα είχε ολοκληρωθεί η ταινία.

Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΟΥ ΣΚΟΤΟΥΣ

Ένας έκπτωτος τραπεζικός επενδυτής ξεδιπλώνει τη ζωή του. Τις αξίες του, την καθημερινότητά του, τις διεκδικήσεις του. Τις αναμνήσεις του από μια εποχή δόξας και οικονομικών θριάμβων... 'Η μήπως όχι; «Μας βολεύει πολύ να σκεφτόμαστε τους μεγαλοτραπεζίτες σαν τον *Λύκο της Ουόλ Στριτ*, που παίρνουν ναρκωτικά, κάνουν άλλη ζωή και μπορούμε άνετα να τους βάλουμε φυλακή»: αν δεν είναι έτσι, όμως, πώς είναι στην πραγματικότητα;

Συνέντευξη στην **Γκέλυ Μαδεμλή**

ΚΥΡΙΑΡΧΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Μαρκ Μπούντερ

Συνομιλείτε με τον κεντρικό χαρακτήρα με φόντο ένα άδειο τραπεζικό κτίριο 15 ορόφων στο κέντρο της Φρανκφούρτης. Γιατί αυτό το σκηνικό;

Κάναμε τις συνεντεύξεις σε ένα εγκαταλελειμμένο κτίριο στο οικονομικό κέντρο της Φρανκφούρτης. Αποφύγαμε το σπίτι του, ο θεατής θα παρατηρούσε αναπόφευκτα και τον περιβάλλοντα χώρο και θα έμενε με λάθος εντυπώσεις. Θα ήταν μια μορφή περισπασμού. Όλες οι εικόνες που έχουμε για του συγκεκριμένους επαγγελματίες και την κοινωνική ομάδα τους είναι περιορισμένες – και παλιομοδίτικες: τα κέντρα συναλλαγών σε μεγάλες αίθουσες, οι άνθρωποι που δίνουν χειραφίες, ακόμα και τα ουρλιαχτά και τα κλάματα... Η ιδέα ήταν να έρθουμε όσο πιο κοντά γίνεται στην καρδιά του κέντρου της οικονομίας, αλλά και στην καρδιά του προσώπου που μας μιλούσε.

Η γραφή σας έχει μια επιτήδευση. Γενικά πλάνα με στα-

θερή κάμερα συνοδεία μουσικής ακολουθούν πιο «νευρικές» λήψεις με κάμερα στο χέρι. Τι εξυπηρετεί αυτή η αντίθεση;

Θέλαμε ένα ελάχιστο στοιχείο κίνησης. Η κάμερα δεν ήταν ακριβώς σταθερή, αλλά τοποθετημένη σε ράγες. Βλέπουμε λοιπόν πως κάτι αλλάζει, αλλά δεν ξέρουμε ακριβώς τι. Είναι αυτά που περιγράφει ή αυτά που βλέπουμε; Συνήθως όταν βλέπουμε μια τέτοια ταινία, γεμάτη πληροφορίες, ηρεμούμε, ο σκηνοθέτης με τις κινηματογραφικές του επιλογές σχολιάζει ό,τι βλέπουμε. Εμείς θέλαμε να πετύχουμε ακριβώς το αντίθετο. Ένας αφηγητής ισχυρίζεται κάποια πράγματα τα οποία δεν μπορούμε να διασταυρώσουμε, οπότε σε ό,τι βλέπουμε υπάρχει πάντα ένα στοιχείο ανησυχίας.

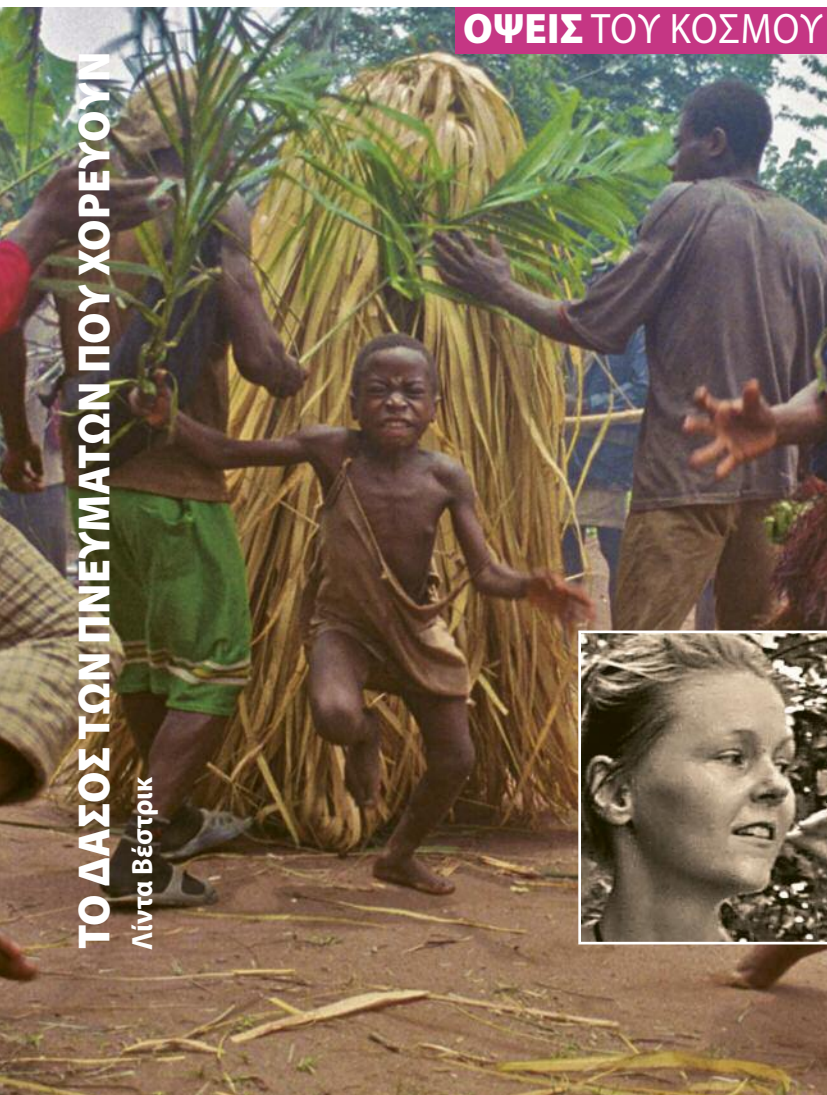
Είχατε προσδοκίες από τον ήρωά σας, που διαψεύστηκαν ή επιβεβαιώθηκαν; Ποιο εικάζετε πως ήταν το βασικό του κίνητρο για να μιλήσει;

Μας έφερε σε επαφή ένας πολιτικός. Όταν πρωτομιλήσαμε στο τηλέφωνο, ήταν πολύ ανοιχτός αλλά και πολύ κριτικός. Τα λόγια που ακούμε στην πρώτη σκηνή τα κατέγραφα μια εβδομάδα μετά την πρώτη μας συνομιλία, είχα μόνο ένα κασετοφωνάκι. Αμέσως ξεκινήσαμε γυρίσματα. Πίστευα ότι ήταν ειλικρινής, αλλά σύντομα κατάλαβα πως έλεγχε πολύ τα λεγόμενά του. Ότι η μαρτυρία του ήταν φιλτραρισμένη από τη δική του οπτική των πραγμάτων. Η ουσία είναι ότι είχαμε τις ίδιες απορίες για τη λειτουργία της οικονομίας, αλλά δίνουμε εντελώς διαφορετικές απαντήσεις σ' αυτές. Η αλήθεια, πάντως, είναι ότι δεν θα μπορούσα να ζητήσω τη μαρτυρία κάποιου ο οποίος κάνει αυτή τη δουλειά, είναι παράγων εν ενεργεία. Ο δικός μου συνομιλητής, πάλι, σκεπτόταν, όπως είπε, να γράψει ένα βιβλίο για τα όσα έχει δει στην «άλλη μεριά». Αντί να γράψει, όμως, προτίμησε τελικά να τα πει σε κάποιον που εμπιστεύθηκε.

ΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΤΟ ΔΑΣΟΣ ΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΧΟΡΕΥΟΥΝ

Λίντα Βέστρικ

ΜΙΑ ΣΟΥΗΔΕΖΑ ΣΤΟ ΚΟΝΓΚΟ

Μια Σκανδιναβή σκηνοθέτρια γοητεύεται από τον τρόπο ζωής μιας φυλής Πυγμαίων που ζουν σε τροπικά αφρικανικά δάση. Επισκέπτεται τη νομαδική κοινωνία των Ακά όπου την υποδέχονται προσκαλώντας τη να χορέψει μαζί τους. Σ' αυτό το ντοκιμαντέρ, μαθαίνουμε κι εμείς τα βήματα.

Συνέντευξη στην **Αγγελική Πέτρου**

Πότε και γιατί αποφασίσατε να γυρίσετε ένα ντοκιμαντέρ γι' αυτό το χωριό;

Το 2000 αποφάσισα να γυρίσω ένα ντοκιμαντέρ για τους Ακά, αφού άκουσα την μουσική τους - ένα ιδίωμα με στοιχεία παιχνιδιάρικα, χαρούμενα, μυστηριώδη και γεμάτα κατάνυξη. Εντυπωσιάστηκε, επίσης, επειδή από τις ζωές αυτών των νομάδων, που μένουν σε καταυλισμούς, απουσιάζουν ο φόβος, η θλίψη, η μοναξιά κ.ά. Ο πυρήνας της κουλτούρας τους είναι η ευτυχία.

Είχατε κινηματογραφικό σχέδιο; Ή απλώς παραμερίσατε αφήνοντας την πραγματικότητα να σας αποκαλυφθεί;

Δεν είχα κανένα σχέδιο. Εστίασα στην εμπιστοσύνη που αναπτύχθηκε ανάμεσα σε μένα και στους ανθρώπους που δέχθηκαν να εκθέσουν τη ζωή τους στην κάμερα.

Διάβασα ότι είχατε πολυάριθμο συνεργείο μαζί σας. Πώς τα καταφέρατε στη ζούγκλα; Μείνατε όλοι στο χωριό μαζί με τους Ακά; Πόσο καιρό περάσατε εκεί;

Ήμασταν συνολικά περίπου 65 άτομα, τρεις εκ των οποίων ήρθαν από την Ευρώπη. Ο εξοπλισμός μας ήταν πολύς. Όλοι εμείς που ερχόμασταν από ευρωπαϊκές χώρες, ζούσαμε όπως οι Ακά, δηλαδή υπό τις ίδιες καθημερινές συνθήκες. Εγώ έμεινα μαζί τους για δύο χρόνια συνολικά. Πέρασα ένα χρόνο κάνοντας επιτόπια έρευνα, κατά την οποία έμεινα μαζί τους στο δάσος, και άλλο ένα χρόνο για να τους κινηματογραφήσω και να καταφέρω να επεξεργαστώ και να «μεταφράσω» σωστά το ακατέργαστο αυτό υλικό.

ΞΕΓΥΜΝΩΝΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΦΕΜΕΝ

Πολύ πριν η Ουκρανία απασχολήσει, με τις δραματικές εξελίξεις στη χώρα, τη διεθνή ειδησεογραφία, μια είδηση για την απρόσμενα «πατριαρχική» δομή των ΦΕΜΕΝ, μιας οργάνωσης γυναικών που προτάσσουν τα γυμνά τους στήθη στην εξουσία του Γιανουκόβιτς πέρασε στα ψιλά. Μια σκηνοθέτρια από την Αυστραλία, η πρώτη ερευνήτρια που έφτασε στην πηγή, αφηγείται την ιστορία και την ουσία του «φεμενισμού», αναιώντας και κάποιες απ' τις δικές της βεβαιότητες.

Συνέντευξη στην **Γκέλυ Μαδεμλή**

Πόσο καιρό ακολουθούσατε τις ΦΕΜΕΝ και σε ποια φάση αντιληφθήκατε την παρουσία στην οργάνωση ενός άντρα - του Βίκτορ;

Έζησα στην Ουκρανία μαζί με τις ΦΕΜΕΝ 14 μήνες. Τον τέταρτο μήνα συνειδητοποίησα το μέγεθος της επιρροής του. Καθώς ερχόμουν ολοένα και πιο κοντά στις γυναίκες, ξεκίνησα να συνειδητοποιώ το ρόλο του στο κίνημα.

Πώς και δέχτηκε ο Βίκτορ να δώσει συνέντευξη;

Τον τραβούσα με κρυφή κάμερα για έναν ολόκληρο χρόνο, ώσπου του τηλεφώνησα και του εξομολογήθηκα πως τον κινηματογραφούσα μυστικά και του ζήτησα συνέντευξη. Ήμουν τρομοκρατημένη για την αντίδρασή του. Είναι απρόβλεπτος χαρακτήρας. Φάνηκε έκπληκτος και θυμω-

ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Η ΟΥΚΡΑΝΙΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΜΠΟΥΡΔΕΛΟ

Κίτυ Γκριν

μένος στην αρχή, αλλά πιστεύω πως πάντα αποζητούσε τη δημοσιότητα και ήθελε να μαθευτεί ο ρόλος που είχε στις ΦΕΜΕΝ. Συμφώνησε. Του πήρα συνέντευξη το ίδιο βράδυ, που σημαίνει πως δεν είχα καθόλου χρόνο να προετοιμαστώ. Γι' αυτό όμως, νομίζω, οι απαντήσεις του είναι ειλικρινείς.

Κάνετε συνεντεύξεις στην ουκρανική γλώσσα. Πώς τη μάθατε; Η γιαγιά μου είναι Ουκρανή. Ήξερα λίγα ουκρανικά προτού φτάσω στη χώρα, αλλά όχι αρκετά για να κάνω συζήτηση για την πολιτική, για ζητήματα φύλου, κ.λπ. Έζησα με έξι από τα κορίτσια της ΦΕΜΕΝ σ' ένα μικρό, ετοιμόρροπο διαμέρισμα στα προάστια του Κιέβου. Δεν μιλούσαν αγγλικά, οπότε αναγκάστηκα να μάθω ουκρανικά και ρωσικά.

Η βασική σας αποκάλυψη μπορούσε να επηρεάσει την επιδραστικότητα των ΦΕΜΕΝ;

Ανησυχούσα ότι θα έβλαπτα το κίνημα αποκαλύπτοντας το ρόλο του Βίκτορ στην οργάνωση. Ωστόσο, ήξερα πως τα κορίτσια ήταν έτοιμα να αναλάβουν τα ηνία και πίστευα πως κοινοποιώντας αυτήν την ιστορία θα τις βοηθούσε να ανεξαρτητοποιηθούν.

Πού βρίσκονται τα κορίτσια σήμερα;

Οι περισσότερες, στο Παρίσι. Έπρεπε να ψάξουν για άσυλο μετά τη δίωξή τους από τις ουκρανικές αρχές. Ήταν από τα πρώτα θύματα του καθεστώτος Γιανουκόβιτς. Θέλουν να γυρίσουν μόλις σταθεροποιηθεί η κατάσταση στη χώρα. Αν και τα πράγματα γίνονται πιο πολύπλοκα...

ΧΩΡΙΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ

Ένα οπτικό δοκίμιο που ανατέμνει με ποιητική ματιά την πορεία όσων ζητούν άσυλο στην Κύπρο, όπου γνώριμες και ταυτόχρονα ανοίκειες εικόνες ντύνονται με τη φωνή off της σκηνοθέτριας, που μοιράζεται τις πιο μύχιες σκέψεις της για τη νέα πραγματικότητα στο νησί.

Συνέντευξη στην **Αλεξάνδρα Κόλια**

Ως μετανάστρια από τη Γιουγκοσλαβία που μεγάλωσε στην Κύπρο και πλέον ζει στις ΗΠΑ, ποιες είναι οι απόψεις σας για το μεταναστευτικό ζήτημα σήμερα;

Το οικονομικό μας σύστημα υποστηρίζει ένθερμα την ελεύθερη διακίνηση του κεφαλαίου, και την ίδια στιγμή δεν δείχνει καμία ανοχή για την ελεύθερη διακίνηση των πολιτών του κόσμου. Ως αποτέλεσμα, τείνει να χαρακτηρίζει τους πολίτες που μεταναστεύουν εγκληματίες. Η Δύση έχει χαράξει μια γραμμή (φυσική, και νοητή) με την οποία διαχωρίζει την ίδια από τον υπόλοιπο κόσμο και οτιδήποτε πέρα από αυτή τη γραμμή θεωρείται απολίτιστο, κατώτερο, ακόμη και βαρβαρικό. Έχουμε κολλήσει σ' αυτήν την περιορισμένη και παγιωμένη ταυτότητα, η

οποία φοβάται τις άλλες κουλτούρες και πεποιθήσεις.

Το ντοκιμαντέρ σας καταπιάνεται με ζητήματα όπως η κακομεταχείριση των μεταναστών και η πολιτική ασύλου από τις δυτικές χώρες. Ποια είναι η μεγαλύτερη δυσκολία στην προσέγγιση τέτοιων ευαίσθητων θεμάτων; Αντιμετωπίσατε η ίδια δυσκολίες ή και απειλές κατά τη διάρκεια των γυρισμάτων;

Τα ζητήματα αυτά είναι περίπλοκα, πολυεπίπεδα και λεπτά, γι' αυτό και από τη φύση τους απαιτούν ευαίσθητους χειρισμούς. Φυσικά, πάντα υπάρχουν δύο απόψεις, ωστόσο ένα πράγμα έπρεπε να παραμείνει ξεκάθαρο: όταν γίνεται λόγος για ρατσισμό, δεν υπάρχει μέση οδός. Προσέγγισα την ταινία σαν ένα ταξίδι στο οποίο προσπαθώ αρχικά να καταλάβω εγώ η ίδια ποια είναι η ιστορία κι η όλη κατάσταση, κι έπειτα να μεταδώσω αυτές τις σκέψεις και τα συμπεράσματα στο θεατή. Η μεγαλύτερη πρόκληση για μένα αφορούσε το πώς θα αποτύπωνα αυτά τα ζητήματα: πώς θα απέφυγα την επίρριψη ευθυνών και τη θυματοποίηση και, αντιθέτως, πώς θα βοηθούσα τον θεατή να δει τον εαυτό του μέσα στην ταινία και να ζήσει μια στιγμή μεταμόρφωσης.

ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

ΞΕΑΤΜΙΖΟΜΕΝΑ ΣΥΝΟΡΑ

Ίβα Ραντιβόγιεβιτς

Η ταινία διερευνά εις βάθος το ζήτημα της ταυτότητας, μέσα από ιστορίες μεταναστών. Τι σας «δίδαξε» αυτό το ντοκιμαντέρ για την ταυτότητα εκείνων, αλλά και για τη δική σας;

Οι περισσότεροι από εμάς διαθέτουμε μια ιδιαίτερως ισχυρή αίσθηση της ταυτότητάς μας, η οποία βασίζεται στην κουλτούρα, τη θρησκεία, την ανατροφή μας, κ.λπ. Διαφυλάσσουμε την ταυτότητά μας και είμαστε πολύ προσκολλημένοι σ' αυτή, επειδή ουσιαστικά συνιστά αυτό που είμαστε. Η ταυτότητά μας μας κρατά ασφαλείς, μας δίνει την αίσθηση του οικείου και της βεβαιότη-

τας. Χωρίς όλα αυτά τα χαρακτηριστικά, ποιο είμαστε; Εάν δεν είμαι Σέρβα, Κύπρια, Αμερικανή, χριστιανή κ.λπ., τότε ποια είμαι; Όπου δεν υπάρχουν δεσμοί με την ταυτότητα, υπάρχει το άγνωστο, το ανοίκειο, το μέρος όπου χάνεις τον εαυτό σου και είσαι... ελεύθερος. Ελεύθερος από πράγματα που μπορεί να απειλήσουν αυτή τη βαθιά ριζωμένη ταυτότητα και να σε απελευθερώσουν από κάθε φόβο. Επομένως, αυτό που έμαθα τελικά ήταν ότι με το να αφήνω αυτή την εγγεγραμμένη ταυτότητα, έστω και για λίγο, υπάρχει μεγάλη προοπτική για ανεκτικότητα και ειρήνη.

ΟΙ ΑΟΡΑΤΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

ΣΤΟ ΧΕΙΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Κλάους Ντρεξέλ

Ο Κλάους Ντρεξέλ πέρασε, επί ένα χρόνο, τις νύχτες του με τους άστεγους του Παρισιού. Το ντοκιμαντέρ που παρέδωσε από αυτή την εμπειρία είναι μια στυλιζαρισμένη κατασκευή στην οποία δεσπόζουν συζητήσεις με φίλους.

Συνέντευξη στον **Γ. Κρασσακόπουλο**

Τι άλλη αφετηρία είχε η ταινία σας, πέρα από την προφανή, για το πώς ένας άνθρωπος καταλήγει να ζει στον δρόμο;

Ήθελα πολύ καιρό να κάνω ένα φιλμ για τους αστέγους του Παρισιού, είναι ένα από τα σημαντικότερα κοινωνικά προβλήματα της πόλης. Επέλεξα να δώσω τη δυνατότητα, σε όσους συμφωνούσαν, να μιλήσουν, αδιαμεσολάβητα, χωρίς δικό μου σχολιασμό. Ξεκινήσαμε γυρίσματα χωρίς προηγουμένως να

έχω κάνει έρευνα, δεν ήθελα να επηρεαστώ από εμπειρίες άλλων. Ήθελα να ανακαλύψω τον κόσμο τους μόνος μου, να κάνω αυτή την Οδύσσεια με τα μάτια ενός παιδιού, κάπως όπως ο Μικρός Πρίγκιπας.

Επιλέγετε να γυρίσετε μόνο τη νύχτα. Γιατί;

Μου αρέσει η ιδέα του Βέρνερ Χέρτζογκ που λέει ότι στις καλές τέχνες, στη μουσική, στη λογοτεχνία και στο σινεμά, μπορείς ν' αγγίξεις ένα βαθύτερο επίπεδο της αλήθειας. Αυτή η ποιητική, «εκστατική» αλήθεια είναι μυστηριώδης και μπορείς να την επιτύχεις μόνο μέσα από μια στυλιζαρισμένη αισθητική. Οι άστεγοι είναι μοναχικοί κι έχουν κατά κάποιον τρόπο γίνει «αόρατοι» στα μάτια των κατοίκων του Παρισιού. Αποφασίσαμε λοιπόν να κάνουμε γυρίσματα σε ώρες που οι δρόμοι του Παρισιού είναι ολοκληρωτικά άδειοι. Επιπλέον, η ησυχία στην ατμόσφαιρα μας επέτρεψε να κάνουμε μερικές αληθινά μακρές και ειλικρινείς, βαθιές συζητήσεις.

Το στυλιζάρισμα που καταφέρατε, η παράξενη ομορφιά που έχει η ταινία σας, δεν συγκρούεται, κατά κάποιον τρόπο, με τις προσδοκίες που έχει κανείς από ένα ντοκιμαντέρ για αστέγους;

Μου αρέσει ότι χρησιμοποιείτε τη λέξη «παράξενη» στην ερώτησή σας. Γιατί, όντως, προσπαθώ να δώσω σε κάθε ταινία μου μια απόκοσμη ατμόσφαιρα, κάτι σαν το «ανοίκιο», όπως το περιγράφει ο Φρόιντ. Πολλές φορές, αυτό είναι κάτι που πετυχαίνεις με την χρήση τριών στοιχείων: της μοναξιάς, του σκοταδιού και της σιωπής. Κι αυτός είναι ένας ακόμη λόγος που γυρίσαμε την ταινία τη νύχτα. Θέλαμε να κάνουμε κάθε πλάνο να μοιάζει πίνακας, για πολλούς λόγους: ο βασικός ήταν να δείξουμε την αντίθεση ανάμεσα στην ομορφιά του Παρισιού και την κατάσταση αυτών των ανθρώπων. Ήθελα οι θεατές να νιώσουν τη διαφορά. Μπορεί το φιλμ να διαδραματίζεται στη γαλλική πρωτεύουσα, αλλά τη βλέπω περισσότερο σαν μια αρχαιολογική «χρυσή πόλη», που αντιπροσωπεύει τον δυτικό πολιτισμό μας ο οποίος γνωρίζει το τέλος της χρυσής

εποχής, παρά ως την πρωτεύουσα. Μια ταινία, ξέρετε, ορίζεται από τις επιλογές σου. Είναι πάντα ευθύνη του σκηνοθέτη να αποφασίσει πώς θα δείχνει το υλικό των γυρισμάτων του και –δυστυχώς–, μέσα στα χρόνια, έχει γίνει σύνθετες πως όταν κάνεις μια ταινία για φτωχούς ανθρώπους θα είναι και η εικόνα σου φτωχή. Όταν ο Ρέμπραντ ή ο Γκόγια ζωγράφιζαν φτωχούς ανθρώπους, κανείς δεν περίμενε να παραδώσουν έναν άσχημο πίνακα. Όταν σκηνοθετώ μια ταινία, θέλω όλα τα εργαλεία που έχω στη διάθεσή μου να ενισχύουν την ουσία της.

Ποιο ήταν το πιο δύσκολο κομμάτι στην δημιουργία του φιλμ;

Όλοι μου λένε ότι πρέπει να ήταν πολύ δύσκολο το να κάνω γυρίσματα για έναν χρόνο στην διάρκεια της νύχτας, στην βροχή και το κρύο. Αλλά δίχως αμφιβολία, οι πιο δύσκολες στιγμές ήταν το ξημέρωμα, όταν τελειώναμε τα γυρίσματα και πηγαίναμε σπίτι μας αφήνοντας τους αστέγους να μένουν στο πεζοδρόμιο.

ΝΤΑΞ, ΕΔΩ ΠΟΥ ΤΑ ΛΕΜΕ...

ΚΑΙ ΤΟ ΝΤΟΚΥΜΑΝΤΕΡ ΜΥΘΟΠΛΑΣΙΑ ΕΙΝ...

ΟΙ ΔΟΚΙΜΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΜΟΧΑΜΕΝΤ ΑΛΙ

Μπιλ Σίγκελ

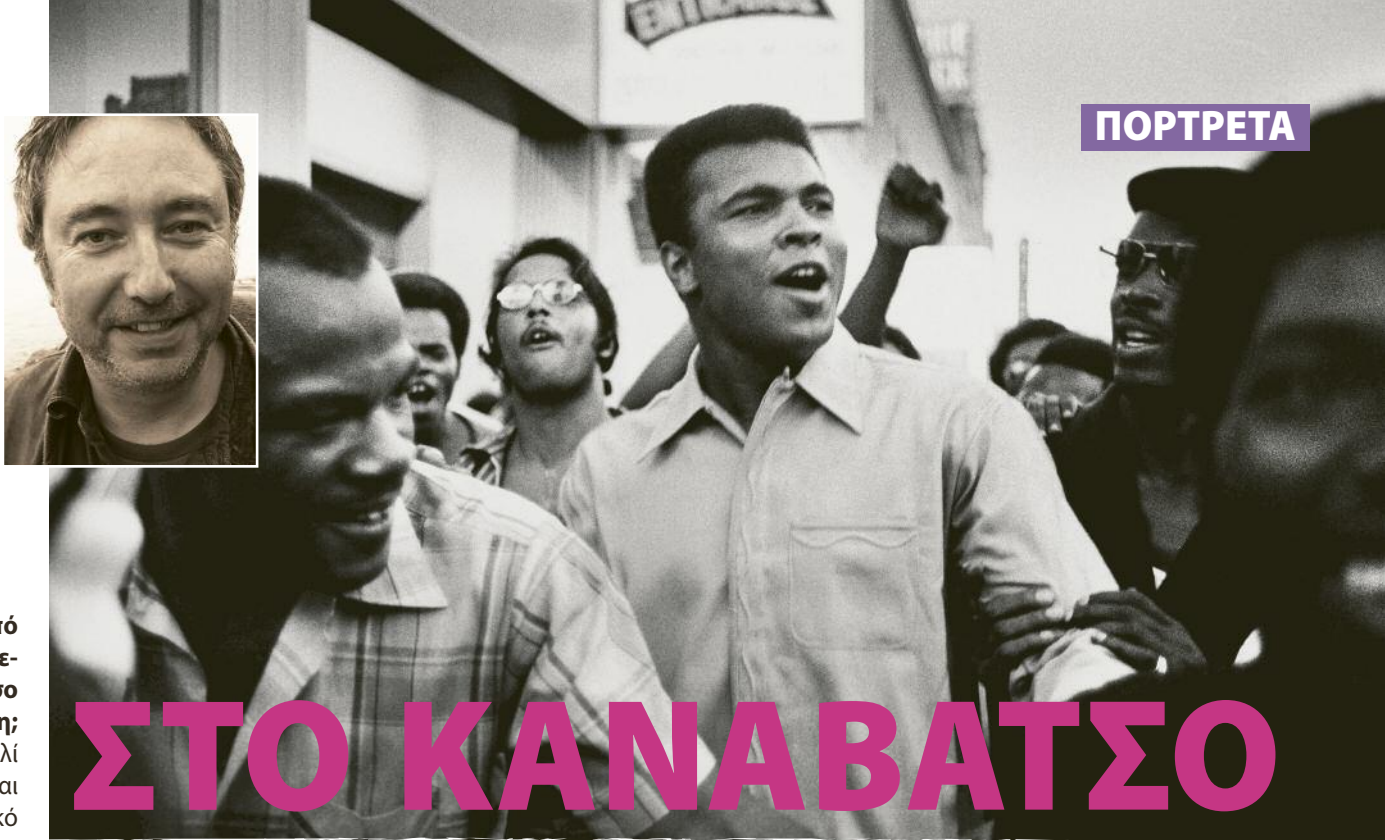
Γεννήθηκε Κάσιους Μαρσέλου Κλέι. Έγινε γνωστός ως Μοχάμεντ Αλί. Το ντοκιμαντέρ καταγράφει την πορεία ενός ειδώλου που υπερασπίστηκε το χρώμα του, τη θρησκεία του, το όνομά του, την ταυτότητά του.

Συνέντευξη στη **Δήμητρα Νικολοπούλου**

Το ντοκιμαντέρ προσεγγίζει διαφορετικά θέματα: από την θρησκευτική πίστη και την πολιτική, μέχρι ένα μεγάλο κομμάτι της νεότερης αμερικανικής ιστορίας. Πόσο δύσκολο ήταν θα χτίσετε μια τόσο σύνθετη αφήγηση; Υπήρχαν πολλά επίπεδα στη διαδρομή του Μοχάμεντ Αλί κι έπρεπε να εγκαταλείψουμε κάποια, προκειμένου να είναι κατανοητή η ιστορία μας. Ευτυχώς, είχαμε πολύ αρχειακό υλικό στη διάθεσή μας, αλλά, το κυριότερο, τους ανθρώπους που στάθηκαν δίπλα στον Αλί στα πιο δύσκολα χρόνια της πορείας του. Μας βοήθησαν να υψάνουμε μια ιστορία που εκτείνεται σε βάθος.

Πολύ περισσότερο από μεγάλος αθλητής, ο Μοχάμεντ Αλί είναι ένα παγκόσμιο σύμβολο, ένας υπέρμαχος ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Τι σας εντυπωσίασε περισσότερο στην ιστορία του;

Ο αγώνας του Αλί, εκτός του ρινγκ, ήταν επαναστατικός. Είχε το σθένος να ορίσει τον εαυτό του, ενώ βρισκόταν κάτω από τα φώτα της δημοσιότητας. Έπρεπε να αφηγήσει κα-

ΣΤΟ ΚΑΝΑΒΑΤΣΟ

νόνες και να διαψεύσει τις προσδοκίες που είχε ο κόσμος από έναν παγκόσμιο πρωταθλητή. Αυτό κορυφώθηκε όταν αρνήθηκε να πολεμήσει στο Βιετνάμ. Η άρνησή του να συμμορφωθεί με τα κοινωνικά πρότυπα, καθώς συγκρούονταν με τα δικά του πιστεύω, ήταν μια πολύ θαρραλέα πράξη.

Υπάρχουν σήμερα σύμβολα όπως ο Μοχάμεντ Αλί;

Όχι. Στο ρινγκ σίγουρα δεν θα ξαναδούμε όμοιο του. Ήταν φαινόμενο. Είναι σπάνιο στις μέρες μας να βλέπουμε διασημότητες να θέτουν σε κίνδυνο τη φήμη τους ή την περιουσία τους, για λόγους ηθικής, όπως ο Αλί. Θέλει κότσια.

Ποιος ο στόχος της ταινίας σας;

Θα ήθελα να προκαλέσει σημερινά ερωτήματα. Δεν το θεωρώ ιστορικό ντοκιμαντέρ, μιλά ουσιαστικά για το παρόν. Παρουσιάζει τι σημαίνει να ρισκάρεις γι' αυτό που θεωρείς δίκαιο. Σκεφτείτε ότι ο Αλί ήταν διαρκώς υπό κυβερνητική επιτήρηση, ενώ δεν είχε κάνει τίποτε παράνομο. Σε μια περίοδο όπου δολοφονήθηκαν μεγάλοι ηγέτες, ο Αλί μιλούσε στα πλήθη, χωρίς καμία φύλαξη. Μετά την 11η Σεπτεμβρίου, με προχωρημένο Πάρκινσον, βγήκε και είπε «ισλάμ σημαίνει ειρήνη». Η ιστορία του Αλί είναι σαν ένα πρίσμα μέσα από το οποίο πρέπει να δούμε όλοι και τη δική μας ιστορία.

ΠΕΤΩΝΤΑΣ ΑΣΤΕΡΙΕΣ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

Τζέσι Ρούσλερ

ΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Τρεις άνθρωποι σε ισάριθμες μακρινές γωνιές του πλανήτη κάνουν το καλό και το ρίχνουν στο γιαλό – φροντίζοντας να εξασφαλίσουν τροφή σε όσο το δυνατόν περισσότερους πεινασμένους, ακόμα και με προσωπικό κόστος. Γνωρίστε έναν Ινδό σεφ που χάνει το κύρος του στην κάστα του γιατί μαγειρεύει για τους φτωχούς, έναν συνταξιούχο Αμερικανό καθηγητή που έχει 13 χρόνια να κοιμηθεί τη νύχτα γιατί βγαίνει με το βανάκι του να μοιράσει σάντουιτς στους αστέγους και μια μαθήτρια λυκείου που καλλιεργεί τον πιο ευφάνταστο κήπο.

Συνέντευξη στον **Θάνο Σταυρόπουλο**

Μιλήστε μας για την εμπειρία σας.

Η ταινία αυτή επιβεβαίωσε την πίστη μου ότι η δύναμη του ενός μπορεί να κάνει τη διαφορά. Κι αυτό γίνεται με τρόπο αναπάντεχο. Οι ήρωες της ταινίας γίνονται ζωντανά παραδείγματα αλληλεγγύης φιλοδοξώντας να αποτελέσουν πηγή έμπνευσης για το

κοινό. Τα συγκεκριμένα πρόσωπα, που έκαναν σκοπό της ζωής τους να προσφέρουν από το υστέρημά τους σε πρόσωπα τα οποία είχαν ανάγκη, προσωπικώς με άλλαξαν. Εκτός των άλλων, η πίστη στις ανθρώπινες δυνατότητες λειτούργησαν και σε μένα σαν ένεση αυτοπεποίθησης. Εκπαιδευτήκα στην

ΚΑΝΕ ΤΟ ΣΩΣΤΟ

υπομονή, στην αποφασιστικότητα και στην αφοσίωση που απαιτείται για να τελειώσει κανείς μια μεγάλη μήκους 83 λεπτών – ήταν η πρώτη μεγάλη μήκους ταινία μου, ως τώρα έχω σκηνοθετήσει μικρότερης διάρκειας έργα. Προς μεγάλη μου έκπληξη, λοιπόν, διαπίστωσα πως το τέλος της ταινίας δεν σημαίνει το τέλος της μάχης.

Έχουν αυτοί οι άνθρωποι στήριξη από κρατικούς, διεθνείς ή ανεξάρτητους οργανισμούς ή παιδεύονται μόνοι τους;

Και οι τρεις έχουν λάβει, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, υποστήριξη από εξωτερικούς χορηγούς – όχι όμως από κυβερνήσεις και κρατικές δομές. Η Κέιτι ήταν αρκετά τυχερή γιατί συνεργάστηκε με μια διαφημιστική εταιρεία που κατάφερε να τη συνδέσει με μια σειρά από φρέσκα προϊόντα, τα οποία φέρουν στην ετικέτα τους τη φωτογραφία και την ιστορία της – αυτό της αποφέρει κάποια έσοδα από τα δικαιώματα, τα οποία, στη συνέχεια διαθέτει για φιλανθρωπικό έργο. Ο Κρίσανν έλαβε επιχορηγήσεις και δωρεές από ιδρύματα, τον πρόσεξαν ειδικά όταν χρίστηκε «ήρωας του CNN», όταν η περίπτωση του διαδόθηκε τηλεοπτικά. Η ιστορία του Άλαν, όμως, που δεν έχει γίνει ευρέως γνωστή, είναι διαφορετική. Ο Άλαν δεν έχει βοηθηθεί οικονομικά, όπως οι άλλοι. Ελπίζουμε ότι η παρουσίασή του στην ταινία

μας θα συμβάλει να αλλάξει αυτό. Φαίνεται ότι η δημοσιότητα έχει ακόμα δύναμη να επηρεάζει συνειδήσεις για καλό σκοπό.

Το τέλος των γυρισμάτων σε τι είδους σχέση σας βρίσκει με τα τρία πρόσωπα που έγιναν οι ήρωες της αφήγησής σας; Συνεχίζετε να έχετε επαφές ή ο καθένας τράβηξε το δρομο του;

Δεν απομακρυνθήκαμε. Συνέχισα να ακολουθώ και τους τρεις, και θα συνεχίσω για πολύ καιρό ακόμη στο μέλλον. Ο Κρίσανν έχει καταφέρει να σώσει πάνω από 500 ανθρώπους που έφερε στο Akshaya Home, το οποίο τώρα έχει φτάσει στα όρια της πληρότητας, μάλιστα ξεκινούν να χτίσουν πρόσθετους χώρους. Η Κέιτι συνεχίζει να επεκτείνεται μέσα από το πρόγραμμα του χορηγικού της κήπου - και είναι πολύ μικρή ακόμα, μαθήτρια στο λύκειο. Ο Άλαν κέρδισε μια σοβαρή προσωπική μάχη με τον καρκίνο και συνεχίζει να βγαίνει στους δρόμους κάθε βράδυ. Ελπίζω η ταινία αυτή να τραβήξει την προσοχή πάνω τους περισσότερο και να βοηθήσει ώστε να βρουν χορηγούς και χρήματα αναγκαία για τη δραστηριότητά τους. Δεν σας κρύβω ότι θα ήθελα η ταινία αυτή να αποτελέσει πηγή έμπνευσης για πολλούς. Χρειάζεται να εμπνευστεί η ιδέα ότι όλοι έχουμε τη δυνατότητα να αλλάξουμε τα πράγματα προς το καλύτερο.

ΜΙΑ ΜΑΡΤΥΡΙΑΡΑ ΤΕΧΝΗ

του Λεωνίδα Αντωνόπουλου

Το δύσκολο σ' ένα μουσικό ντοκιμαντέρ είναι να μιλήσεις μόνο για μουσική. Ακόμη πιο δύσκολο είναι να αφήσεις απ' έξω την πολιτική. Γιατί η μουσική είναι μια τέχνη μαρτυρία. Φλυαρεί διαρκώς για την ιστορία και το παρελθόν ενός τόπου, αποκαλύπτει προσωπικές στιγμές και συλλογικά δράματα υπό το βάρος μεγάλων γεγονότων, εξιστορεί το ανθρώπινο μεγαλείο της μιας στιγμής και την ταπεινωτική πτώση την αμέσως επόμενη.

Το αραβικό ραπ μετά την «αραβική άνοιξη» είναι ένα πολιτικό μήνυμα. Λειψό και ανολοκλήρωτο. Πίσω από τα τραγούδια που συνόδευαν τους νέους στη δική τους εξέγερση κρύβεται, όπως σε όλες τις επαναστάσεις, μια αντίφαση: το αίτημα ενός εκσυγχρονισμού δυτικού τύπου με έντονα εθνικά και θρησκευτικά χαρακτηριστικά, διατυπωμένο μέσα από μια απόλυτα δυτική μουσική φόρμα. (*Yusef's song* του Κώστα Πλιάκου)

Η πιο αντιφατική μουσική εικόνα βρίσκεται στη γειτονιά μας, τα Βαλκάνια. Το φεστιβάλ χάλκινων στο χωριό Γκούτσα της Σερβίας είναι ένα λαϊκό παραλήρημα, εκκωφαντικό και ηδονιστικό, με τα φαντάσματα του Κουστουρίτσα και του Μπρέγκοβιτς να πλανώνται στον αέρα, την ώρα που η συνάντηση των χάλκινων γίνεται αφορμή για να διατυπωθεί μια σέρβικη εθνική ταυτότητα που κατασκευάστηκε μετά τον θάνατο του Τίτο. Στο φεστιβάλ γιορτάζουν όλοι: από μια υπολογίσιμη μειονότητα με εθνικιστικές αντιλήψεις, που περιλαμβάνει από πληγωμένους ορθόδοξους πατριώτες και νοσταλγούς της εποχής του Μιλόσεβιτς, μέχρι λάτρεις της παράδοσης, και δη της (μουσουλμανικής) τσιγγάνικης. Μέσα στη βαλκανική αυτή Βαβυλωνία υπάρχει χώρος και για μία μπάντα χάλκινων από τη Νέα Υόρκη –οι πρώτοι Αμερικανοί μουσικοί μετά τους βομβαρδισμούς του ΝΑΤΟ. (*Άρχισαν τα όργανα* της Κολεκτίβας «Meerkat Media»)

Στο κάδρο της αντίφασης βρίσκεται, σε περίοπτη θέση, και η βιομηχανία της δυτικής μουσικής. Στα γρανάζια της αλήθειας και του ψέματος πλησιάζουν επικίνδυνα. Όχι, δεν γεμίσαμε ξαφνικά «έξυπνους» και «ικανούς» να εξαπατήσουν τους πάντες, ακόμη και τα στελέχη της διακογραφίας. Το κυνήγι της δόξας και του χρήματος είναι τόσο ψηλά στην αξιακή κλίμακα του αμερικανικού ονείρου, που αρκετοί θα θυσιάζαν τα πάντα γι' αυτό. (*Η μεγάλη φάρσα* του χιπ χοπ της Τζίνι Φίνλι)

ΑΡΧΙΣΑΝ ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ

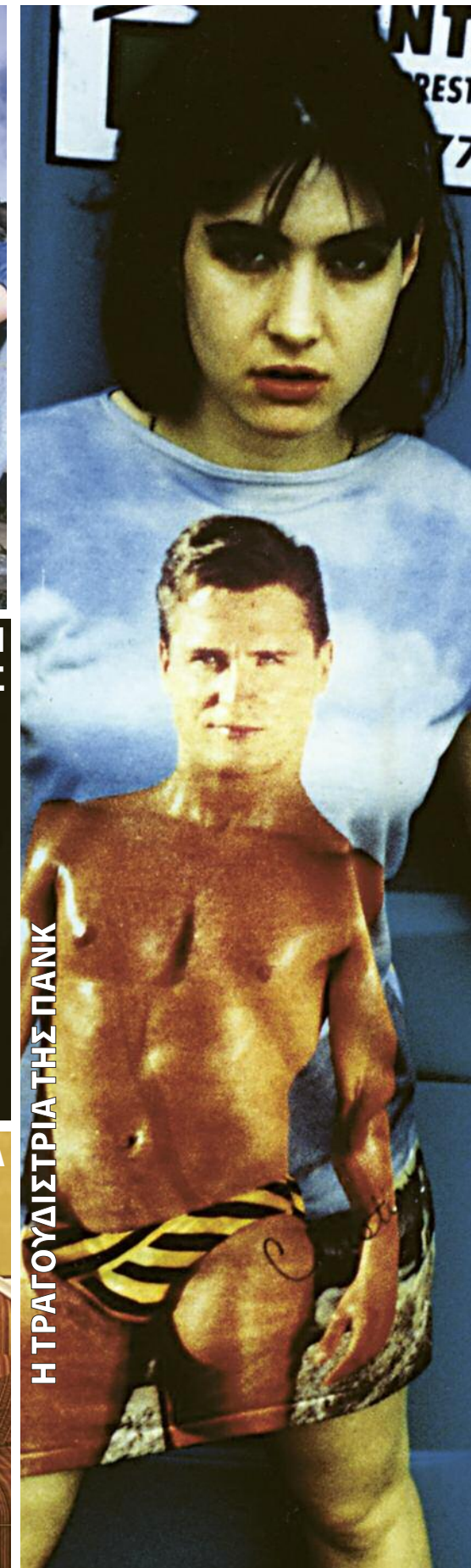
Η ΜΕΓΑΛΗ ΦΑΡΣΑ ΤΟΥ ΧΙΠ ΧΟΠ

ΜΕΡΣΕΔΕΣ ΣΟΣΑ, Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

ΓΥΜΝΗ ΟΠΕΡΑ

Η ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΝΚ

Κατερίνα Μονζάνι, Σέρχιο Βέγκα Μπορέγκο Η ΚΟΙΛΑΔΑ ΤΟΥ ΤΖΑΤΟ [1]

- ✘ Η προσωπική σταυροφορία του Πίνο Μανιάτσι, διευθυντή και δημοσιογράφου ενός μικρού τηλεοπτικού σταθμού στη Σικελία, ενάντια στη μαφία.
- ✘ Ο Μανιάτσι είναι κάτι σαν ήρωας στην τοπική κοινωνία. «Θες μισή μέρα για να αναφέρεις ένα συμβάν στην αστυνομία, αλλά αν το πεις στον Πίνο έρχεται σε πέντε λεπτά και το βγάζει στον αέρα», λένε στο ντοκιμαντέρ οι συντοπίτες του.
- ✘ «Ο άνθρωπος που παίζει μόνος του δεν χάνει ποτέ» είναι η σικελική παροιμία με την οποία ξεκινά το ντοκιμαντέρ και αναφέρεται στον κεντρικό ήρωα.

«Πάνω απ' όλα, η απόλυτη πεποίθηση του Πίνο ότι μπορεί να κατορθώσει το ακατόρθωτο μάς ώθησε να γυρίσουμε αυτό το ντοκιμαντέρ.»

Κατερίνα Μονζάνι, Σέρχιο Βέγκα Μπορέγκο

Μπενεντέτα Αρτζεντιέρι, Κλάουντιο Καζάτσα, Κάρλο Πρεβόστι, Ντούτσο Σέρβι, Στέφανο Ζόγια ΤΣΑΠΟΥΛΤΖΟΥ: ΦΩΝΕΣ ΑΠ' ΤΟ ΓΚΕΖΙ [2]

- ✘ Τα γεγονότα της λαϊκής εξέγερσης στο πάρκο Γκεζί της Κωνσταντινούπολης, μέσα από τις μαρτυρίες των ανθρώπων που συμμετείχαν στις διαδηλώσεις.
- ✘ Η λέξη «çarpılcı» σημαίνει λεηλάτης/άρπαγας στα τουρκικά και έχει απαξιωτική έννοια. Όταν ο πρωθυπουργός Ερντογάν τη χρησιμοποίησε για να περιγράψει τους διαδηλωτές, εκείνοι επαναπροσδιόρισαν το νόημά της ως «αυτός που παλεύει για την ελευθερία και τα δικαιώματά του».
- ✘ Στο ντοκιμαντέρ καταθέτουν τις εμπειρίες τους φοιτητές, δικηγόροι, αρχιτέκτονες, δημοσιογράφοι και ακτιβιστές κάθε ηλικίας, πολλοί εκ των οποίων έπεσαν θύματα της βίαιης κρατικής καταστολής.

«Επιχειρήσαμε να εκπροσωπήσουμε μέσα στην ταινία τον πλουραλιστικό χαρακτήρα των διαδηλωτών, που είναι πολύ διαφορετικοί μεταξύ τους, αλλά ενωμένοι σε μια απροσδόκητη συμμαχία ενάντια στην κατάχρηση εξουσίας.»

Μπενεντέτα Αρτζεντιέρι, Κλάουντιο Καζάτσα,
Κάρλο Πρεβόστι, Ντούτσο Σέρβι, Στέφανο Ζόγια

Τζίνι Φίνλι

Η ΜΕΓΑΛΗ ΦΑΡΣΑ ΤΟΥ ΧΙΠ ΧΟΠ [3]

- ✘ Τα μέλη του σχήματος Silibil 'N Brains έμειναν ευχαριστημένοι με την ταινία και το πώς περιγράφει τα γεγονότα, αν και, όπως είπαν μετά την παγκόσμια πρεμιέρα της στο Όστιν, ένιωσαν λίγο περιέργεια να την παρακολουθούν μαζί με το κοινό.
- ✘ Κατά τη διάρκεια των γυρισμάτων και των συνεντεύξεων, η σκηνοθέτρια Τζίνι Φίνλι αναγκάστηκε να μιλήσει σε καθέναν από τους πρωταγωνιστές χωριστά, καθώς οι πρώην φίλοι και συνεργάτες δεν είχαν και την καλύτερη σχέση μεταξύ τους.
- ✘ Το ντουέτο ξαναένωσε τις μουσικές του δυνάμεις και κυκλοφόρησε καινούργιο EP με τίτλο *Dirty Rotten Scoundrels*, τον Οκτώβριο του 2013.
- ✘ Ο Silibil, κατά κόσμον Μπίλι, είναι πλέον παντρεμένος και έχει δύο παιδιά.
- ✘ Το σκηνοθετικό ντεμπούτο της Τζίνι Φίνλι ήταν με την ταινία *Sound It Out* για ένα indie δισκοπωλείο στο Στόκτον.

Ρίαν Χέντρικς

Η ΦΩΛΙΑ ΤΟΥ ΔΙΑΒΟΛΟΥ [4]

- ✘ Ο Μπράιμ ζει ανάμεσα στις συμμορίες που διακινούν ναρκωτικά στο Κέιπ Τάουν και μια ήσυχη οι-

κογενειακή ζωή, πληρώνοντας το ανάλογο τίμημα.

- ✘ Η συμμορία του Μπράιμ φέρει το εύγλωττο όνομα Nice To Kill (NTK). Ο ίδιος συνεχίζει την «παράδοση» του πατέρα του, ο οποίος ήταν επίσης αρχηγός της ίδιας συμμορίας. Ο Μπράιμ δεν επιθυμεί τα παιδιά του να ακολουθήσουν τον ίδιο δρόμο.
- ✘ Ο σκηνοθέτης αρχικά επρόκειτο να εστιάσει στη γειτονιά του Κέιπ Φλατς στο Κέιπ Τάουν και στο πώς οι κάτοικοί της προσπαθούν να την προστατέψουν από το έγκλημα. Ωστόσο, όταν ο συνειδητοποίησε ότι θα έκανε μια ταινία για πολιτοφύλακες, άλλαξε προσανατολισμό.

«Το ντοκιμαντέρ θέτει το εξής ερώτημα: Πώς μπορεί κανείς να είναι στοργικός πατέρας και ταυτόχρονα αρχηγός συμμορίας που καλείται να πάρει τις ανάλογες με αυτή τη θέση αποφάσεις; Αν βγάλαμε τη γυναίκα και τα παιδιά του Μπράιμ από αυτή την εξίσωση, δεν θα μπορούσα να είχα κάνει την ταινία.»
Ρίαν Χέντρικς

Λόρα Μπάρι

ΑΡΙΕΛ [5]

- ✘ Ένα ποιητικό πορτρέτο του Άριελ, ενός άνδρα που προσπαθεί να βρει τις ισορροπίες του έπειτα από ένα ατύχημα που τον άφησε ανάπηρο.
- ✘ Ο Άριελ είναι ο αδελφός της σκηνοθέτριας Λόρα Μπάρι. Τον κινηματογράφησε επί δέκα χρόνια, δηλαδή από τη στιγμή που συνέβη το ατύχημα.
- ✘ Το ντοκιμαντέρ καταγράφει τον αγώνα του Άριελ να σχεδιάσει ο ίδιος ένα ζευγάρι τεχνητά πόδια, έτσι ώστε να μπορέσει να περπατήσει ξανά.
- ✘ Η σκηνοθέτις Λόρα Μπάρι, που είναι αυτοδίδακτη, εστιάζει σε ιστορίες μοναδικών ανθρώπων. Το πολυβραβευμένο ντεμπούτο της με τίτλο *Antoine* είχε ως θέμα ένα τυφλό αγόρι.

Νταβίντ Αντρέ

ΜΑΣ ΒΗΓΚΕ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ [6]

- ✘ Μια παρέα 17χρονων μοιράζονται τις εμπειρίες, ανησυχίες, χαρές και φόβους τους κατά τον τελευταίο χρόνο τους στο σχολείο.
- ✘ Ένα υβρίδιο ντοκιμαντέρ-μιούζικαλ, το *Μας βγήκε πάνω στο τραγούδι* περιλαμβάνει τραγούδια που τα έγραψαν και τα τραγουδάνε τα ίδια τα παιδιά, και τα οποία αντανακλούν απολύτως τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους.
- ✘ Η πόλη της Μπουλόν όπου ζουν τα παιδιά, βρίσκεται στην περιοχή του Νορ-πα-ντε-Καλαί, στην οποία το ποσοστό της ανεργίας είναι μεγαλύτερο από το εθνικό και επηρεάζει ιδίως τις ηλικίες 18-25.
- ✘ Η ταινία κάνει τη διεθνή της πρεμιέρα στο 16ο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ.
- ✘ Στην προηγούμενη ταινία του, ο σκηνοθέτης είχε κινηματογραφήσει πάλι έναν έφηβο, αλλά σε τελείως διαφορετική κατάσταση. Το *Everlasting Sorrow: Life after the Death Penalty* κατέγραφε την ιστορία του Σον Σέλερς, ο οποίος καταδικάστηκε σε θάνατο το 1999.

trivia

ΠΟΡΤΡΕΤΑ

ΑΝΤΕΣΤΡΑΜΜΕΝΟ ΕΙΔΩΛΟ

ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΣ ΤΗ ΒΙΒΙΑΝ ΜΑΪΕΡ

Τσάρλι Σίσκελ, Τζον Μαλούφ

Η ρομαντική εικόνα της σκοτεινής καλλιτεχνικής ιδιοφυΐας, που αποκαλύπτεται μετά θάνατον, αναγνωρίστηκε στην περίπτωση της Βίβιαν Μάιερ: μιας μοναχικής Αμερικανίδας νταντάς, που δεν έκρυβε μόνο τη μεγαλόσωμη φιγούρα της κάτω από χοντρά ρούχα που απαγόρευε στον οποιονδήποτε να την ακουμπήσει, αλλά και ένα σώμα μοναδικών φωτογραφιών με μοναδικό στίγμα στα συρτάρια της. Ο επιμελητής του αρχείου της κι ένας πεπειραμένος παραγωγός του ανεξάρτητου σινεμά (Τζον Μαλούφ και Τσάρλι Σίσκελ) αποκαλύπτουν το έργο της. Και μοιράζονται μαζί μας τις εντυπώσεις τους.

Συνέντευξη στην **Γκέλυ Μαδεμλή**

Είστε τα πρόσωπα που ανακάλυψαν την περίπτωση της Βίβιαν Μάιερ; Πότε αποφασίσατε να κάνετε την περίπτωσή της ταινία;

Τ.Μ.: Όταν αγόρασα το πρώτο σετ αρνητικών, δούλευα ένα βιβλίο για τη γειτονιά μου στο Σικάγο, κι έψαχνα για παλιές φωτογραφίες με κτίρια, για να καταγραφεί το πέρασμα του χρόνου στην αρχιτεκτονική. Τελικά δεν μπήκαν στο βιβλίο, αλλά σκάναρα κάποιες φωτογραφίες και τις ανάρτησα στο διαδίκτυο. Οι αντιδράσεις ήταν απίστευτες. Οι άνθρωποι δεν πίστευαν τι είχα βρει. Συνέκριναν τις φωτογραφίες με αυτές των μεγαλύτερων φωτογράφων του εικοστού αιώνα. Παρακινήθηκα, λοιπόν, να ερευνήσω. Ποιος είχε τραβήξει αυτές τις φωτογραφίες; Ήξερα μόνο το όνομα: Βίβιαν Μάιερ. Βρήκα μια διεύθυνση στο κουτί με τις φωτογραφίες και, αρκετό ψάξιμο ακόμα μετά, εντόπισα ένα τηλεφωνικό νούμερο. Είπα στον άνθρωπο που σήκωσε το ακουστικό: «έχω τις φωτογραφίες της Βίβιαν Μάιερ». Εκείνος μου απάντησε: «ήταν η νταντά μας». Τότε κατανόησα ότι εδώ υπάρχει θέμα για ντοκιμαντέρ.

Φέρατε στο φως το έργο μιας γυναίκας που πέρασε μια ζωή στη σκιά. Πώς επέδρασε αυτό το δεδομένο στο τελικό σας εγχείρημα;

Τ.Σ.: Η καλλιτεχνική αξία του έργου της Μάιερ ήταν τέτοια, που δεν είχαμε ποτέ αμφιβολίες για το τι πρέπει να κάνουμε. Είναι φυσικό οι άνθρωποι να θέλουν να μάθουν περισσότερα για τον καλλιτέχνη πίσω από το έργο. Ήταν σημαντικό δηλαδή να μπορέσουμε να πούμε την ιστορία – όχι μόνο για την ανακάλυψη, αλλά και για τη ζωή της. Μόνο έτσι θα δίνονταν απαντήσεις σε συχνές ερωτήσεις, όπως: «γιατί δεν μοιράστηκε ποτέ τη δουλειά της;». Η ίδια η Βίβιαν Μάιερ ήξερε την αφηγηματική δυνατότητα του μέσου. Ήξερε να εντοπίζει έναν καλό χαρακτήρα στις εικόνες της και συχνά έπαιρνε φωτογραφίες χωρίς την άδεια των ανθρώπων. Θέλουμε να πιστεύουμε πως, αν ζούσε, θα εκτιμούσε τη μέθοδό μας.

Ποια είναι, κατά τη γνώμη σας, η πιο σημαντική αρετή του έργου της Μάιερ;

Τ.Μ. & Τ.Σ.: Ήταν φοβερά πνευματώδης, ήταν συμπονετική και με φοβερή αίσθηση του χιούμορ. Κάλυπτε επίσης μεγάλη γκάμα θεμάτων: την τέχνη, τη μόδα, την κοινωνική αδικία, την ταξική διαστρωμάτωση της κοινωνίας, τους ανθρώπους του περιθωρίου. Κατάφερε να τραβήξει περισσότερες από 100.000 φωτογραφίες χωρίς να έχει αλληλεπίδραση με άλλους καλλιτέχνες, επαγγελματίες της φωτογραφίας ή με το ευρύτερο κοινό.

Πώς μοιράσατε τα καθήκοντα σκηνοθετώντας από κοινού;

Τ.Σ.: Ο Τζων χειρίστηκε το μεγαλύτερο μέρος της διεύθυνσης φωτογραφίας, καθώς έχει εξαιρετικό βλέμμα. Επίσης είναι αυτός που, λόγω της ενασχόλησής του με το αρχείο, πέρασε τον περισσότερο χρόνο δουλεύοντας με το αρχείο και διαλέγοντας τις φωτογραφίες της Μάιερ που θα αξιοποιούνταν. Εγώ δούλεψα πιο στενά με τους μοντέρ στη συγκρότηση της πλοκής, στο πώς θα λέγαμε ποια ήταν η Βίβιαν και η ιστορία της, αν και συζητήσαμε από νωρίς μαζί την αισθητική της ταινίας, εδραιώνοντας συγκεκριμένες συμβάσεις. Για παράδειγμα, ήθελα να αποδώσω την όλη διαδικασία χρησιμοποιώντας το μοτίβο ενός αρχαιολογικού χάρτη, όπου όλα αναπαρίστανται στο χαρτί προτού ξεκινήσει το σκάψιμο: σ' αυτόν το χάρτη θα βάζαμε όλα τα κουτιά με τα φιλμάκια, και τα αντικείμενα της Μάιερ, κάθε σημείωση, γράμμα ή απόδειξη, τα οποία πραγματικά χειριστήκαμε σαν αρχαιολογικά τεκμήρια – σαν κόκαλα ή κτερίσματα που πρέπει να επεξεργαστούμε ως υλικά προκειμένου να αποδώσουν πληροφορίες. Αυτό θα ήταν το μεταφορικό σχήμα για τη δουλειά ντετέκτιβ που κάναμε προκειμένου να καταλάβουμε ποια ήταν η Βίβιαν.

Απέναντι: Αυτοπορτρέτο της Βίβιαν Μάιερ.
Πάνω: Αστυνομικοί σέρνουν πολίτη.
Κάτω: Αφροαμερικανός πάνω σε άλογο.

ΣΤΗΝ ΑΛΛΗ ΜΕΡΙΑ ΤΟΥ ΚΑΘΡΕΦΤΗ

της Αλεξάνδρας Αθανασιάδου

Από μακριά φαινόταν μια απλή νταντά. Γεννημένη το 1926 στη Νέα Υόρκη, από τη δεκαετία του 1940 μέχρι και το 1980, η Βίβιαν Μάιερ μπαινόβγαине στον καθρέφτη. Από μπροστά έβλεπε κανείς την αντανάκλαση μιας μοναχικής γυναίκας, χωρίς φίλους και οικογένεια, που είχε αφιερώσει τη ζωή της στο να φροντίζει τα παιδιά άλλων. Καθημερινά, όμως, η Μάιερ περνούσε μέσα από τον καθρέφτη, σαν άλλη Αλίκη στη Χώρα των Θαυμάτων, στον κόσμο που είχε φτιάξει μόνη της, μέσα από τις χιλιάδες λήψεις που τον διαμόρφωναν (βρέθηκαν γύρω στα 100.000 αρνητικά).

Πρόκειται για master της φωτογραφίας δρόμου ή, όπως θα έλεγε η Γκριζέλντα Πόλοκ, μία mistress της ιστορίας της φωτογραφίας. Η τυχαία ανακάλυψη του αρχείου της σε μία δημοπρασία, από τον Τζον Μαλούφ, μόλις το 2007, δεν σήμανε μόνο την προσθήκη της στις μεγάλες γυναίκες δημιουργούς. Ούτε επιβεβαίωνε απλώς τη στερεότυπη άποψη ότι υπάρχουν πάντα εξαιρετικά ποιήματα, διηγήματα και, όπως αποδεικνύεται, και φωτογραφίες κλειδωμένες σε σεντούκια και σε ντουλάπες – υπογεγραμμένα από γυναίκες. Φανερώνει ένα σώμα έργου τεράστιο, με φωτογραφίες κυρίως από την Αμερική (τη Νέα Υόρκη και το Σικάγο), αλλά και από μέρη στα οποία ταξίδεψε ανά τον κόσμο. Με ύφος ισάξιο των Diane Arbus, Helen Levitt, Lisette Model, Walker Evans και του Weegee, η Βίβιαν Μάιερ φωτογράφιζε, ούσα αυτοδίδακτη και χωρίς να ανήκει σε κανέναν φωτογραφικό ή καλλιτεχνικό κύκλο από τον οποίο να μπορεί να αντλήσει καθοδήγηση.

Με συνθέσεις πολύ ενδιαφέρουσες (κατά κύριο λόγο ασπρόμαυρες), με χιούμορ, με μαεστρία στη σύνθεση και με βλέμμα οξυδερκές προς κάθε πλευρά της πόλης, αποτυπώνοντας και κοινωνικά θέματα, η πλευρά της Μάιερ που εξετίθητο στο φωτογραφικό χαρτί ήταν μόνο χαρισματική. Ενδεχομένως να έκρυβε και μια πλευρά πιο σκοτεινή. Ίσως αυτό να μπορούσε να το διακρίνει κάποιος και από τον όγκο των αυτοπορτρέτων που φωτογράφιζε, από την επιμονή να καταγράφει το ίδιο της το βλέμμα και να δημιουργήσει ένα ημερολόγιο του προσώπου της. Μέσα από τις σκιές, τους καθρέφτες, τις αντανάκλασεις μέσα από τζάμια, ένωνε τις ψηφίδες του προσώπου της (έγχρωμες και ασπρόμαυρες) καθώς αυτό χανόταν στο παρελθόν και αιωρούνταν στο μέλλον, έτοιμο να ανασυγκροτηθεί στην επόμενη λήψη.

Πέθανε το 2008, λίγους μήνες μετά από ένα γλίστρημα στον πάγο, από το οποίο δεν μπόρεσε να συνέλθει: τότε ήταν που ο καθρέφτης έπαψε να κινείται ανάμεσα σε δύο κόσμους και έγινε ξανά μία ψυχρή στιλπνή επιφάνεια.

* Η Αλεξάνδρα Αθανασιάδου είναι υπεύθυνη προγραμματισμού, σχεδιασμού και διεθνών σχέσεων στο Μουσείο Φωτογραφίας Θεσσαλονίκης.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ

Δυο μαύρες σελίδες στην Ιστορία. Καλάβρυτα, Κολοράντο, απ' την κατοχική Ελλάδα στη σφαγή του Λάντλου και τους αγώνες του εργατικού κινήματος. Κι ύστερα στο σήμερα. Στο αστικό τοπίο και την κρίση. Στη φύση και τη σιωπή. Τα ελληνικά ντοκιμαντέρ ταξιδεύουν στο χρόνο και τον τόπο. Συνεντεύξεις στην Ελένη Ανδρουτσοπούλου και στην Τζωρτίνα Σερπιέρη.

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΣΤΟ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ

Μύρνα Τσάπα

Μέσα από την ταινία σας παρακολουθούμε πώς βιώνουν την κρίση την περίοδο 2010-12 ο ιδιοκτήτης ενός φαρμακείου και ο υπάλληλός του. Πόσο καιρό καταγράφατε την καθημερινότητα των ηρώων σας και τι σας ώθησε στην επιλογή των συγκεκριμένων χαρακτήρων;

Αυτό είναι το φαρμακείο τής γειτονιάς μου, και τους φαρμακοποιούς τους γνώριζα, είχαμε γίνει φίλοι. Πήγαινα όποτε είχα ελεύ-

θερο χρόνο, όχι καθημερινά, για δύομισι χρόνια. Είχα παρατηρήσει, από το χρόνο που περνούσα εκεί μαζί τους πριν ξεκινήσω το γύρισμα, πως το φαρμακείο κάποιες στιγμές μοιάζει με καφενείο: γίνονται δηλαδή πολλές πολιτικές συζητήσεις - που μετατρέπονταν σε ποδοσφαιρικές φυσικά - και σκέφτηκα να καταγράψω αυτή την κατάσταση. Και το έκανα. Απλώς, όταν είδα το υλικό μαζεμένο αντιλήφθηκα πώς η μεταξύ τους σχέση και τα προβλήματα που

ΠΑΥΣΙΠΟΝΑ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Στο μικρόκοσμο ενός συνοικιακού φαρμακείου συμπυκνώνονται οι αρχετυπικές στάσεις και σκέψεις των Ελλήνων πολιτών στη λεγόμενη Ελλάδα της κρίσης, μέσα από συζητήσεις που δεν περιορίζονται στη χρήση των γενοσήμων.

είχαν να αντιμετωπίσουν αποτύπωναν καλύτερα τη σημερινή πραγματικότητα. Έτσι κατέληξα να εστιάσω μόνο στους δύο τους.

Ποιες συμπεριφορές και ποιες συνήθειες των ηρώων σας άλλαξαν ή εξελίχθηκαν καθώς τα οικονομικά προβλήματα και η καθημερινότητα δυσκόλευαν;

Το χιούμορ στη σχέση τους. Ευτυχώς, δεν χάθηκε εντελώς. Στην ταινία, στην αρχή, το 2010, βλέπουμε ν' αντιμετωπίζουν τις μεταξύ τους διενέξεις και τις δυσκολίες με χιούμορ, αλλά με το πέρασμα του χρόνου η ατμόσφαιρα «βαραίνει» κάπως.

Υπήρξαν γεγονότα ή στιγμές που δεν καταφέρατε να καταγράψετε ή δεν μπορούσατε να προσεγγίσετε τους πρωταγωνιστές σας;

Ελάχιστες. Μόνο όταν κάποιες φορές ο

Χρήστος, ο βοηθός φαρμακοποιός, ήταν θυμωμένος, κάποιες φορές δεν ήθελε να κινηματογραφώ και μου ζητούσε να κλείσω την κάμερα. Το έκανα αμέσως. Οπότε μάλλον το αντίθετο μού συνέβη, είχα σκηνές που έχω γυρίσει αλλά δεν χρησιμοποίησα για δεοντολογικούς λόγους, γιατί αποκάλυπταν προσωπικά δεδομένα, π.χ. τι ψήφισαν οι δυο τους στις εκλογές.

Πώς είναι το Φαρμακείο και οι άνθρωποι του σήμερα; Κατάφεραν να ξεπεράσουν τα προβλήματά τους και να βρουν εναλλακτικούς δρόμους επιβίωσης;

Ναι, είναι πολύ καλύτερα, ευτυχώς. Έχουν ομαλοποιηθεί οι πληρωμές από το κράτος, αν και το άγχος, φυσικά, πάντα παραμένει όσο είναι σε εκκρεμότητα η οικονομική κατάσταση στη χώρα. Και, το κυριότερο, είναι ακόμα οι καλύτεροι φίλοι.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΑΛΥΚΕΣ

Έφρα Ντίκα & Γιώργος Σαβόγλου

Γιατί επιλέξατε να ασχοληθείτε με την καταγραφή της διαδικασίας παραγωγής αλατιού στις αλυκές;

HN-ΓΣ: Το εγχείρημα ξεκίνησε στο πλαίσιο ενός μαθήματος σκηνοθεσίας στη σχολή που σπουδάζουμε, με διδάσκουσα την Αντουανέτα Αγγελίδη. Διερευνώντας χώρους, βρεθήκαμε στην αλυκή του Αγγελωχωρίου όπου μάθαμε πως σε μια εβδομάδα θα έκλινε. Δεν είχαμε ενδια-

φερθεί ποτέ ως τότε για το πώς παράγεται τ' αλάτι. Αλλά ό,τι είδαμε εκεί μας κέντρισε το ενδιαφέρον...

Πόσο καιρό κινηματογραφήσατε;

HN: Κάναμε γυρίσματα για μία βδομάδα, 8 ώρες κάθε μέρα, έως ότου σχόλαγαν οι εργαζόμενοι. Για μένα, η μεγαλύτερη δυσκολία βρισκόταν στο ότι δεν γνώριζα ακριβώς με ποιον τρόπο θα αξιοποιήσω

ΤΟ ΑΛΑΤΙ ΤΗΣ ΓΗΣ

Η διαδικασία παραγωγής ενός υλικού καθημερινής χρήσης, τη σημασία του οποίου σπανίως αναγνωρίζουμε, γίνεται αφορμή για να μιλήσουν δύο σκηνοθέτες για τους ρυθμούς της φύσης και για το πώς μπαίνει ο άνθρωπος στο κάδρο. Η εικαστικότητα αυτού του κάδρου νοστιμίζει κι άλλο τη συνταγή.

το συγκεκριμένο υλικό.

Η σκηνοθεσία σας επέλεξε τη διακριτικότητα. Την ιστορία αφηγούνται οι εικόνες, τις οποίες εσείς δεν σχολιάζετε. Πώς επιλέξατε αυτή την αφηγηματική μέθοδο;

HN: Θεωρήσαμε ότι η συγκεκριμένη οπτική θα αποδώσει το θέμα μας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Οι ήχοι, οι εικόνες και ο χρόνος που απαιτείται για την μεταφορά του αλατιού συναρμολογούν το πορτρέτο του τόπου αυτού.

ΓΣ: Αυτός ο τρόπος αφήγησης αναγκάζει τον θεατή να περιπλανηθεί στον χώρο. Με τις εικόνες και τους ήχους μας ορίσαμε το πλαίσιο. Ένα ελκυστικό πλαίσιο που δεν αφήνει το μάτι να αποτραβηχτεί εύκολα

από την οθόνη. Ο ρυθμός, όμως, αναγκάζει το μυαλό να αποτραβηχτεί! Εκεί ακριβώς βρίσκεται το λεπτό σημείο του αναστοχασμού και της εσωτερικεύσης αυτού που βλέπεις. Ποντάρουμε την ταινία μας σ' αυτή τη στιγμή.

Η διαδικασία παραγωγής αλατιού βασίζεται κυρίως στη λειτουργία των στοιχείων της φύσης και λιγότερο στην βιομηχανοποιημένη παραγωγή, όπως συμβαίνει με άλλα προϊόντα. Θεωρείτε ότι αποτελεί ένα επιτυχημένο παράδειγμα συμφιλίωσης ανθρώπου και φύσης;

HN: Στο συγκεκριμένο μέρος, σίγουρα οι άνθρωποι και η φύση κάνουν «παρέα». Συνυπάρχουν και γνωρίζουν πολύ καλά πώς αλληλοεξαρτώνται για να επιβιώσουν.

ΤΟ ΑΛΓΟΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Μετά τη *Μακρόνησο*, ένας σκηνοθέτης που ειδικεύεται στα ιστορικά ντοκιμαντέρ, καταπιάνεται με το Ολοκαύτωμα των Καλαβρύτων στην Κατοχή.

Γιατί Καλάβρυτα;

Η πρωτοβουλία δεν ήταν δική μου αυτή τη φορά, σε αντίθεση με τη *Μακρόνησο* που ήταν αποτέλεσμα δεκαετούς έρευνας και ενασχόλησης. Η Ένωση Καλαβρυτινών Αθήνας με προσέγγισε με στόχο ένα επετειακό ντοκιμαντέρ για τα 70 χρόνια από το Ολοκαύτωμα των Καλαβρύτων. Μια βασική προϋπόθεση της ανάθεσης ήταν η καταγραφή της μαρτυρίας αυτοπτών. Αυτό ασφαλώς καθόρισε τη φόρμα της ταινίας. Από τη στιγμή που δεν επιθυμούσα να αποτελεί η ταινία μια περιγραφή και μόνο των αιματηρών γεγονότων, αποφάσισα, αντί της αρχικής 45λεπτης διάρκειας που μου είχε ζητηθεί, να προχωρήσω

σ' αυτή τη μεγάλο μήκους εκδοχή των 110 λεπτών ώστε να επιχειρήσω να συνδέσω το πριν, το μετά, το πώς και το γιατί.

Αντιμετωπίσατε δυσκολίες;

Η πιο μεγάλη δυσκολία ήταν η αναπόφευκτη συναισθηματική μου εμπλοκή. Ο ζόφος που μετέδιδαν οι μαρτυρίες ήταν μεγάλο βάρος. Πόσω μάλλον αφού ο χρόνος πραγμάτωσης της ταινίας ήταν πολύ περιορισμένος, από τον Αύγουστο μέχρι το Δεκέμβριο του 2013.

Έχοντας ζήσει πιο κοντά με τους κατοίκους της περιοχής και μέσα από τις μαρτυρίες που καταγράψατε, πώς εκτιμάτε ότι έχουν εισπράξει το τραύμα;

Οι πληγές δεν έχουν επουλωθεί. Από τη μια θαυμάζεις αυτούς τους ανθρώπους, που, αφού βίωσαν στην παιδική τους ηλικία την απόλυτη καταστροφή και αντίκρισαν την κόλαση κατάφεραν να ξανασηκωθούν και να προκόψουν στη ζωή τους κρατώντας την

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ

ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ – ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΚΑΙ ΣΚΙΕΣ

Ηλίας Γιαννακάκης

αξιοπρέπειά τους. Από την άλλη, είναι φανερό ότι το ψυχικό και ψυχολογικό βάρος που κουβαλούν είναι ασήκωτο. Το γιατί θα τους καταδιώκει μέχρι να κλείσουν τα μάτια. Θα έλεγα ότι πρόκειται για ένα τραύμα που δεν είναι ορατό με την πρώτη ματιά, αλλά αναδύεται μέσα από τις ρωγμές του λόγου και, ακόμα περισσότερο, της σιωπής.

Τον Δεκέμβριο του 1943, οι ναζί κατακτητές εκτέλεσαν περίπου 500 κατοίκους των Καλαβρύτων. Η γνώση της ιστορίας

μάς κάνει καλύτερους;

Η ιστορική μνήμη, κατά τη γνώμη μου, μπορεί να προσφέρει μόνο την υπενθύμιση της σκληρότητας της ανθρώπινης συνθήκης. Δεν πιστεύω ότι μας κάνει σοφότερους, ώστε να μην επαναληφθούν παρόμοιες φρικαλεότητες. Είναι σίγουρο ότι θα επαναληφθούν. Όμως αν γνωρίζουμε το παρελθόν, ωμά και χωρίς φτιασιδώματα, τόσο για τους εαυτούς μας όσο και για τους άλλους, τότε ίσως καταφέρουμε να είμαστε πιο ανεκτικοί. Και πιο καρτερικοί.

ΕΝΑΣ ΕΛΛΗΝΑΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΗΣ

Στη σφαγή του Λάντλοου, τη βίαιη κατάπιξη της απεργίας των ανθρακωρύχων στο Κολοράντο το 1914, που ο ιστορικός Χάουαρντ Ζιν περιέγραψε ως «την πιο βίαιη μάχη ανάμεσα στην εργατική τάξη και την κυβέρνηση στην ιστορία των ΗΠΑ», ένας Έλληνας συνδικαλιστής με το όνομα Ηλίας Σπαντιδάκης ήταν ο ενορχηστρωτής του αγώνα και το πρώτο θύμα. Ακριβώς έναν αιώνα μετά, μια ομάδα απ' την Ελλάδα ακολουθεί τα ίχνη του.

Τι σας οδήγησε στο Κολοράντο αναζητώντας πληροφορίες για τον Λούη Τίκα;

Για μας, και για πολλά χρόνια, ο Λούης Τίκας ήταν θρυλική μορφή του εργατικού κινήματος στις ΗΠΑ και του ελληνισμού της διασποράς. Όμως γνωρίζαμε λίγα πράγματα, κυρίως από σποραδικές αναφορές σε αριστερά έντυπα, και αυτά πολλές φορές έδιναν αντικρουόμενες εικόνες. Μιλάμε για εποχές προ διαδικτύου... Όσπου εκδόθηκε τελικά το περίφημο βιβλίο του Ζήση Παπανικόλα, *Ο αμοιρολόιτος*, το οποίο έδωσε την πλήρη εικόνα του Τίκα και του αγώνα στον οποίο συμμετείχε. Έναυσμα για να πάμε να μάθουμε περισσότερα, την πρώτη φορά, αποτέλεσε ένα κείμενο του «ιστολόγου» Μιχάλη Πα-

ναγιωτάκη (υπογράφει ως «Τάλως»), ο οποίος και μας υπενθύμισε την ιστορία του Τίκα. Ξεκινήσαμε αρχικά με τη (δημοσιογράφο και ερευνήτρια) Λαμπρινή Θωμά και κάναμε ένα ρεπορτάζ στο Κολοράντο για το κυριακάτικο ένθετο της εφημερίδας *Sport Day* – η οποία υπήρξε πιο φιλόξενη και ανοικτόμυαλη για τέτοια «μη εμπορικά» θέματα από πολλές άλλες πολιτικές εφημερίδες (γι' αυτό και πρέπει να ευχαριστήσουμε τον Γιάννη «Fight Club» Τσαούση). Αυτό το ρεπορτάζ έβαλε το σπόρο του ντοκιμαντέρ.

Στο ντοκιμαντέρ σας μιλούν ιστορικοί, καλλιτέχνες και συγγενείς των ανθρακωρύχων. Πώς βρήκατε τόσο κόσμο;

Όταν πρωτοεπισκεφτήκαμε το Κολοράντο για το ρεπορτάζ, είχαμε βρει μέσω κοινών γνωστών τον τραγουδιστή της φολκ (και εγγονό απεργού ανθρακωρύχου) Φρανκ Μάνιγκ, ο οποίος είχε έρθει ένα χρόνο νωρίτερα στην Ελλάδα για μια συναυλία. Αυτός μάς σύστησε στον συγγραφέα και επίτιμο ποιητή της Πολιτείας του Κολοράντο, Ντέιβιντ Μέισον, ο οποίος έχει γράψει ένα βραβευμένο ποίημα χιλίων στίχων, εμπνευσμένο από τα γεγονότα. Είχαμε ήδη μια βάση γνωριμιών, ενώ και η βοήθεια του Ζήση Παπανικόλα στάθηκε πολύτιμη σ' αυτό το θέμα. Πάντως με την υπερ-εικοσαετή πείρα της Λαμπρινής, η προσέγγιση των ανθρώπων για το ντοκιμαντέρ ήταν σχετικά εύκολη. Εξάλλου, σχεδόν όλοι όσοι προσεγγίσαμε στάθηκαν ιδιαί-

ΠΑΛΙΚΑΡΙ (Ο ΛΟΥΙΣ ΤΙΚΑΣ ΚΑΙ Η ΣΦΑΓΗ ΤΟΥ ΛΑΝΤΛΟΥ)

Νικόλαος Βεντούρας

ERECTED BY THE UNITED MINE WORKERS OF AMERICA.

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ

τερα φιλικό. Κατά κάποιο τρόπο, όλοι ήθελαν να βγει αυτή η ιστορία προς τα έξω. Αν κάτι μας δυσκόλεψε λίγο, ήταν η χρηματοδότηση του ντοκιμαντέρ, αφού, χωρίς χορηγό, φορτώσαμε όλη την παραγωγή στις πιστωτικές κάρτες μας – και σε λίγους καλούς φίλους που μας βοήθησαν αφιλοκερδώς.

Μετά από έναν αιώνα από τις εξεγέρσεις του αμερικανικού εργατικού κινήματος βρισκόμαστε στην Ελλάδα του 2014. Συνδέονται αυτές οι δύο εποχές;

Έχουν πολλά κοινά στοιχεία: είναι εποχές μαζικής μετανάστευσης, εποχές επίθεσης στα εργατικά δικαιώματα, εποχές κρίσης, ακόμα και εποχές που η σκιά του πολέμου έπεφτε βαριά πάνω τους (εκείνο το διάστημα, άλλωστε, ξεκινούσε στην Ευρώπη

ο Α' Παγκόσμιος Πόλεμος). Το ότι ο Τίκας ήταν Έλληνας μετανάστης που κυνηγήθηκε υπήρξε συγκινητικό για μας και παραδειγματικό: τέτοιες καταστάσεις είναι κύκλος και αφορούν όλους τους λαούς. Ο Λούης Τίκας και οι σύντροφοί του θα μπορούσαν να είναι σημερινοί εργαζόμενοι που παλεύουν για τα δικαιώματά τους και αντιμετωπίζονται με βία – οι εργάτες της Μανωλάδας ή της Ιχθυόσκαλας φερ' ειπείν. Η οι σημερινοί συμπατριώτες μας που αναγκάζονται να ξεριζωθούν λόγω μνημονίου και που, αν δεν είναι υψηλής εξειδίκευσης, τους υποδέχονται ως φτηνά εργατικά χέρια. Το Κολοράντο του 1914, με τους άρπαγες καπιταλιστές («robber barons»), δεν είναι τόσο διαφορετικό όσο πιστεύαμε από την Ευρώπη του 2014 όπου το ιδιωτικό κεφάλαιο κυριαρχεί.

ΠΑΛΕΥΟΝΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΚΑΙΡΟΣ ΓΙΑ ΗΡΩΕΣ

Άγγελος Κοβότσος, Καλλιόπη Λεγάκη

Ο Ηλίας Δημητρακόπουλος είναι ιδανικό παράδειγμα «μαχόμενου δημοσιογράφου»: για χρόνια, συγκέντρωνε στοιχεία για την παραπομπή του πρώην υπουργού Εξωτερικών των ΗΠΑ, Χένρι Κίσιγκερ, ως εγκληματία πολέμου, χρόνια μετά την ενεργή εμπλοκή του στο σκάνδαλο Ουότεργκεϊτ. Δύο έμπειροι ντοκιμαντερίστες παρακολουθούν τον Ροβήρο Μανθούλη να συνομιλεί μαζί του.

Η ιστορία του Ηλία Δημητρακόπουλου δεν είναι ιδιαίτερα γνωστή στην Ελλάδα. Πώς τον ανακαλύψατε; Και γιατί σας κέντρισε το ενδιαφέρον;

Η ιστορία του Ηλία Δημητρακόπουλου δεν είναι άγνωστη. Από το 1967 εξόριστος στην Αμερική, δραστηριοποιήθηκε ως ερευνητής δημοσιογράφος στη διερεύνηση του μεγαλύτερου σκανδάλου στην ιστορία των ΗΠΑ, της υπόθεσης Ουότεργκεϊτ, ανακαλύπτοντας και μια «ελληνική» πτυχή της υπόθεσης. Ο δημοσιογράφος, που σποραδικά έχει δημοσιεύσει και στον ελληνικό Τύπο, έχει δώσει συνεντεύξεις σε τηλεοράσεις και ραδιόφωνα τα τελευταία χρόνια. Η από-

φαση ν' ασχοληθούμε με την ιστορία του έχει να κάνει με έναν δικό μας προβληματισμό σχετικά με την κρίση και το ρόλο της προσωπικότητας στην εξέλιξη των πραγμάτων, προς τη μία ή την άλλη κατεύθυνση.

Ρόλο καθοδηγητή στην πορεία εξερεύνησης της ιστορίας του

Δημητρακόπουλου διαδραματίζει ο σκηνοθέτης Ροβήρος Μανθούλης. Γιατί κάνατε την συγκεκριμένη επιλογή και ποια ήταν η συμβολή του στην πραγματοποίηση του ντοκιμαντέρ και την προσέγγιση του ήρωά σας;

Ο Ροβήρος Μανθούλης γνώριζε από παλιά τον Ηλία Δημητρακόπουλο και την ιστορία του, μάλιστα του είχε κάνει μια συνέντευξη για την ταινία του *Η χούντα των συνταγματαρχών*, την οποία τελικά δεν χρησιμοποιήσε. Ήταν λοιπόν ο ιδανικός άνθρωπος για να βοηθήσει στο «ξεδίπλωμα» αυτής της εκπληκτικής ιστορίας –θα μπορούσε να είναι ένα πολιτικό θρίλερ– και, ταυτόχρονα, να παίξει το ρόλο του «ανταγωνιστή» χαρα-

κτήρα στο πλαίσιο της δραματουργίας της ταινίας.

Ο Δημητρακόπουλος, όπως τον δείχνετε, είναι μια προσωπικότητα με ιδιαίτερη συγκρότηση. Διαθέτει πειθαρχία, πείσμα, αυστηρότητα και αμετακίνητα προσωπικά όρια. Τι δυσκολίες αντιμετωπίσατε στην προσέγγισή του και ποιες πτυχές του θα θέλατε να ανακαλύψετε σε μεγαλύτερο βάθος;

Πειθαρχία, πείσμα, αυστηρότητα και αμετακίνητα προσωπικά όρια, είναι τα ιδιαίτερα στοιχεία που συγκροτούν την ορατή πλευρά του χαρακτήρα του. Ωστόσο η ιδιότητα του ελεύθερου ρεπόρτερ που υπηρετεί την αλήθεια (scooper), χωρίς να υπολογίζει το προσωπικό κόστος, είναι τόσο άμεσα συνυφασμένη με την ζωή του, ώστε να αναρωτιέται κανείς αν υπάρχει αόρατη πλευρά. Σ' αυτό στάθηκε αταλάντευτα καθ' όλη τη διάρκεια των γυρισμάτων. Και μας έδειξε πως ο άνθρωπος είναι οι πράξεις του. Όπως σε ένα σενάριο η λέξη «ήρωας» είναι η δράση, στο ερώτημα «τι είναι ήρωας», καλούμαστε να απαντήσουμε με το παράδειγμα του Ηλία Δημητρακόπουλου.

ΑΝΕΝΤΑΧΤΟΣ ΚΙ ΑΓΕΡΑΣΤΟΣ

Πώς προσεγγίσατε τη ζωή του;

Ο Λούης γεννήθηκε το 1928 και έζησε την Κατοχή, τον Εμφύλιο, τη Δικτατορία, τη Μεταπολίτευση, την Κομματοκρατία, αλλά και την κατάρρευση της που βιώνουμε σήμερα. Η εκτέλεση του μεγαλύτερου αδελφού του –φοιτητή της Νομικής, ιδεολόγου, μέλους του ΕΑΜ– από τους Γερμανούς κατακτητές τον σημάδεψε. Όμως ήταν επιχειρηματίας, που σημαίνει πως δεν υπάρχει χρόνος για πολλές ευαισθησίες, παρά μόνο ανταγωνισμός, σκληρή δουλειά και αγώνας για την επιβίωση. Αυτό που μου φάνηκε ενδιαφέρον στη ζωή του Λούη ήταν η κινητικότητα του. Η υπαρξιακή ανάγκη για ελευθερία και ανεξαρτησία τον ωθούσε συχνά να φεύγει από το ένα στο άλλο, με ό,τι αυτό συνεπαγόταν. Ενώ ο αυτοδημιούργητος πατέρας του έγινε ο πρώτος μεγαλέμπορος του Ναυπλίου με σαράντα υπαλλήλους τη δεκαετία του 1930 και του είχε μια στρωμένη δουλειά, ο Λούης, που καταπιεζόταν καρφωμένος στο ταμείο, άπλωσε για αλλού τα φτερά του, δυσκολεύοντας προφανώς τη ζωή του. Ενώ μετά την εκτέλεση του αδελφού του και την τοποθέτηση του πατέρα του από τον ΕΛΑΣ ως δημάρχου Ναυπλιέων μετά την απελευθέρωση, από το Σεπτέμβριο 1944 έως τον Ιανουάριο 1945, τάχθηκε όλη η οικογένεια στην Αριστερά, ο Λούης, που ασφυκτιούσε στα στενά κομματικά πλαίσια, έφυγε και προσχώρησε ιδεολογικά στη Δεξιά, από όπου αργότερα

πήρε κι από εκεί τις αποστάσεις του κερδίζοντας την ανεξαρτησία του αλλά και τη μοναξιά του. Στον Λούη, δηλαδή, αναγνωρίζουμε τις ιδεολογικές συγκρούσεις, αντιφάσεις και μεταστροφές που βίωσαν πολυάριθμοι Έλληνες, που συνάντησαν στη ζωή τους απρόσμενες προσωπικές τραγωδίες... Όμως αυτό που τον χαρακτήριζε τελικά ήταν, πιστεύω, η πίστη στην αξιοπρέπεια, ο σεβασμός στο συνάνθρωπο, η δημιουργικότητα και η χαρά της ζωής.

Συνεργαστήκατε εύκολα μαζί του;

Το πρόβλημα των ηλικιωμένων είναι ο χρόνος, η αδυναμία υλοποίησης των επιθυμιών και η ανημπόρια του σώματος. Ο Λούης χαιρόταν τη γνωριμία μας, τις συναντήσεις μας, τις συζητήσεις μας. Εγώ του έθετα ερωτήματα και τον έσπρωχνα να ξαναθυμάται, εκείνος με την ενέργειά του μου ανέβαζε το ηθικό. Η κινηματογράφηση γινόταν με διακοπές και διαρκούσε λίγο. Πάντα είχε κάπου να πάει, κάποιον να δει, να κάνει ένα τηλεφώνημα, να βγει στην πλατεία να δει τους φίλους του. Η ταινία χρειάστηκε έναν περίπου χρόνο για να γίνει, και το γύρισμα και το μοντάζ γινόταν παράλληλα. Βλέποντας και κάνοντας. Δεν ζήτησε ποτέ να δει το αποτέλεσμα και δεν έπαυε να μου επαναλαμβάνει το πόσο εκτιμούσε τον υπομονετικό και λεπτομερή τρόπο δουλειάς μου. Μετά το φεστιβάλ θα πρωτοδεί το ντοκιμαντέρ στο Ναύπλιο παρουσία κοινού.

ΛΟΥΗΣ – ΕΠΤΑ ΦΟΡΕΣ ΝΑ ΠΕΦΤΕΙΣ, ΟΚΤΩ ΝΑ ΣΗΚΩΝΕΣΑΙ

Γιώργος Χρ. Ζέρβας

«Το Λούης μού το κολλήσανε γιατί ήμουνα σβέλτος, γρήγορος, δεν ήμουνα κοιμισμένος...»: γνωρίστε τον άκοβο 86χρονο Λεωνίδα Λάμπρου, που κατέγραφε σε σούπερ 8 οικογενειακά στιγμιότυπα της ζωής του αλλά και δημόσια γεγονότα. Έχει πολλά να διηγηθεί.

Πώς γνωρίσατε τον Λούη; Και γιατί έπρεπε να καταγραφεί η ιστορία του;

Τον Λούη τον γνώρισα από ένα κοινό φίλο, τον Μπάμπη Αντωνιάδη, το 2010, στο πλαίσιο ενός άλλου ντοκιμαντέρ για το Ναύπλιο. Από τότε, τον έβλεπα συχνά στην κεντρική πλατεία της πόλης, στην πλατεία Συντάγματος όπου συχνάζει τελετουργικά, σχεδόν καθημερινά, 12 με 3 το μεσημέρι. Κι αυτό που μου έκανε εντύπωση, ήταν η επιθυμία του να προσπαθεί να διατυπώνει με ακρίβεια, χωρίς ευκολίες,

την άποψή του για κάθε θέμα. Έβλεπα την αγάπη του για την τεχνολογία, τον έβλεπα να περνάει ώρες στο διαδίκτυο, να χειρίζεται με ευκολία τηλέφωνο αφής, κι όταν κάποια στιγμή τον ρώτησα πώς δεν είχε στο παρελθόν καμιά κάμερα σούπερ 8, μου απάντησε πως είχε παλιά. Όταν κάποια μέρα με φώναξε να μου «παραδώσει» (είναι δική του η χρήση της λέξης) τα φιλμ που ανακάλυψε σε κάτι κουτιά και είχε να δει πάνω από σαράντα χρόνια, χάριχα. Ιδού ένα θέμα για ντοκιμαντέρ, είπα.

Χταπόδι Trata
Μοεχοτάποδο Trata
Καλαμάρι Flokos
Ποικιλία (μεγάλη) KONBA

Ανοιξτε τη θάλασσα!

KONBA
ΚΟΝΣΕΡΒΟΠΟΙΙΑ
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Απολαύστε τη φερινή Σαρακοστή με τη μεγαλύτερη και νοστιμότερη ποικιλία θαλασσιών TRATA & FLOKOS

www.konva.gr

HELLO!

biscotto
RADIO.GR

FULL OF MUSIC. FULL OF TASTE.

ON AIR

▶ ECLECTIC ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
▶ VINTAGE ΚΟΜΜΑΤΙΑ
▶ ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΛΥΤΕΡΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

▶ listen now @ [biscottoradio.gr](https://www.biscottoradio.gr)

Τον Μάρτιο στο TV5MONDE

VOIR LA MER – 23 Μαρτίου στις 20:59

TV5MONDE

www.tv5monde.com

NOVA
TA ΠΑΡΤΑ ΕΙΝΑΙ ΣΤΟ ΚΕΡΕ ΣΟΥ

ΚΡΑΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ
ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
STATE MUSEUM
OF CONTEMPORARY ART

ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ
ΤΕΧΝΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
THESSALONIKI CENTER
OF CONTEMPORARY ART

GOETHE
INSTITUT

ΣΠΕΡΜΑ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑΣ SILLENCE

Διεθνή βωβά κινηματογραφικά έργα του σήμερα
με ζωντανή μουσική από Έλληνες μουσικούς και sound artists
International contemporary silent films accompanied by live music
from Greek musicians and sound artists

Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης | Αποθήκη Β1, Λιμάνι
Thessaloniki Center Of Contemporary Art | Warehouse B1, Port

21-22.03.2014 | 20:00

Είσοδος Ελεύθερη
Free Entrance

χορηγοί επικοινωνίας
media sponsors

εξώστης

culture
now.gr

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΝΟΡΑΜΑ

ΣΗΜΕΙΑ ΦΥΓΗΣ

Στο τμήμα «Ανθρώπινα Δικαιώματα» του προγράμματος του 16ου Φεστιβάλ διαβάζουμε για το ντοκιμαντέρ *Αφήνοντας την Ελλάδα*. Εκεί η Άννα Μπρας, μια σκηνοθέτρια από τη Γερμανία, πλησιάζει δυο έφηβους μετανάστες από το Αφγανιστάν που αδημονούν να φύγουν απ' τη χώρα, προς αναζήτηση μιας καλύτερης ζωής στην Ευρώπη. Διαβάζοντας τον τίτλο και τις δυο-τρεις αράδες της σύντομης γεννιούνται πολλές σκέψεις. Πόσοι –και πόσων λογίων– αναχωρητές υπάρχουν σήμερα στην Ελλάδα; Ποια είναι τα σύνορα που πασχίζουν να διασχίσουν; Και, κυρίως, από τι τρέχουν να ξεφύγουν;

της Γκέλυς Μαδεμλή

Για την Αποστολία Παπαιωάννου, μια εκδοχή αναχωρητισμού είναι κι ένα **Οδοιπορικό στους Δελφούς (1)**. Εκεί, θεατράνθρωποι με θητεία στο αρχαίο δράμα, φυσιολάτρες περιπατητές, ακόμα κι ο σκηνοθέτης Λάκης Παπαστάθης που επισκέπτεται το σπίτι των αναβιωτών των Δελφικών Εορτών, του Άγγελου και της Εύας Σικελιανού, αφήνουν τα ελληνικά αστικά κέντρα για μια ιστορικά και μυθολογικά φορτισμένη περιοχή. Μπορεί να μη συναντήσουν την Πυθία, αλλά ίσως να μαντέψουν κάτι από την ατμόσφαιρα του απώτερου παρελθόντος, που αποδίδεται τόσο διαστρεβλωμένα στο σημερινό εθνικό αφήγημα. Για τους Βολιώτες, ένας τόπος αλλιώς «ιερός» ήταν το «Καφέ Σαντάν»: ένα μπαρ με ζωντανή μουσική που για χρόνια λειτουργούσε ως σημείο συνάντησης μουσικών, καλλιτεχνών και λοιπών ανήσυχων πνευμάτων – από το 1981 ως το 2009, όταν κατεδαφίστηκε το κτίριο που το στέγαζε, όπως βλέπουμε στο **10000 νύχτες (2)** του Κώστα Ανέστη. Για να βρει έναν αντίστοιχο χώρο συνάντησης, ο Τζώρτζης Γρηγοράκης ταξιδεύει στις Άλπεις, όπου βρίσκουν καταφύγιο μουσικοί διεθνούς φήμης, κοντά στη φύση και μακριά απ' τον... ηλεκτρισμό και από άλλα δεινά του πολιτισμού, στο **Unplugged (3)** μουσικό φεστιβάλ Zermatt της Ελβετίας. Ο ηλεκτρισμός, πάλι, ήταν αυτός που έφερε κοντά δύο εντελώς διαφορετικές κουλτούρες. Όπως μαθαίνουμε στο **Ανάμεσα σε δύο νησιά(4)** του Μιχάλη Σταυρόπουλου, μερικά από τα πρώτα ηλεκτρικά αυτοκίνητα στον κόσμο κατασκευάζονταν από την Enfield Automotive (ιδιοκτησίας Γουλανδρή), που είχε έδρα στη Μεγάλη Βρετανία αλλά εγκαταστάσεις στη Σύρο – ώσπου η απουσία επιχειρηματικής πολιτικής στη χώρα οδήγησε την εταιρεία να αποσύρει τις δραστηριότητές της από το Κυκλαδονήσι. Πολλοί Έλληνες και ξένοι, βέβαια, όταν μιλούν για το «νησί», εννοούν μόνο ένα: οι απανταχού κρητικόφιλοι που βρίσκουν τον επίγειο παράδεισό τους στα ψηλά βουνά και στις τροπικές παραλίες (ή και στην κουζίνα) της Λεβεντογέννας θα ταυτιστούν με τους πρωταγωνιστές του **Creativity (5)** του Μανώλη Κριτωτάκη. Ένα **Χρυσό δάσος (6)** ήταν ο παράδεισος για τον Γιώργο Καλύβα, καλλιεργητή δέντρων και μελισσοκόμο στις Σκουριές Χαλκιδικής – γι' αυτόν το δάσος είναι «χρυσό» για άλλους λόγους πέρα από αυτούς που έχει μια πολυεθνική για να εξορύξει πολύτιμο μέταλλο από το υπέδαφος της περιοχής. Έναν αγώνα (ή περισσότερους) ενάντια σε εταιρείες φιλοδοξεί να εμπνεύσει και το ντοκιμαντέρ της Νέλλης Ψαρρού **ΣΤΑγώνες (7)**, που εξετάζει το ζήτημα της ιδιωτικοποίησης του νερού στην Ελλάδα. Σε μια χώρα που φημίζεται για το μέγεθος των κοινωνικών παροχών της, στη Γερμανία, έχει καταφύγει εδώ και χρόνια ο σκηνοθέτης Νίκος Λυγούρης. Στο τελευταίο ντοκιμαντέρ του, **Δεύτερο Τέλος (8)**, ακολουθεί ένα πλήθος μυστηριωδών ανθρώπων να περπατούν τελετουργικά στο Βερολίνο και να αναλώνονται σιωπηλά σε παράξενες χειρονομίες. Σ' αυτό το παιχνίδι περιφρόνησης των κοινωνικών συμβάσεων, η υπόμνηση ενός παλιού έρωτα γίνεται όχημα για την απόδραση απ' τα εγκόσμια. Το τέλος των συμβάσεων του ντοκιμαντέρ και το όραμα (;) για ένα άλλο είδος κινηματογράφου είναι και το θέμα του **Dokime (9)** του Γιώργου Κραββαρίτη. Όσο για το οριστικό... τέλος, **Σχετικά με το τέλος του κόσμου (10)** μάς μιλά ο Γιάννης Μισουρίσης, που χρησιμοποιεί κι αυτός ως όχημα την τέχνη, ξεκινώντας από την περίσταση μιας διεθνούς θεατρικής συμπαραγωγής και καταλήγοντας στο πώς ξεπερνά ένας άνθρωπος την αίσθηση του τέλους.

ΓΝΩΜΕΣ

ΟΤΑΝ ΤΟ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΣΥΝΟΜΙΛΕΙ ΜΕ ΤΙΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΕΣ ΣΕΙΡΕΣ

Πολλοί είναι αυτοί που χρησιμοποιούν το κλισέ περί της «πραγματικότητας, που είναι πιο ισχυρή από την φαντασία». Όντως, στο πεδίο των αμερικανικών αστυνομικών σειρών, που είναι πια η «βαριά βιομηχανία» του παγκόσμιου οπτικοακουστικού τομέα, οι ομάδες ανάπτυξης σεναρίου κάνουν εκτενείς έρευνες σε πραγματικά περιστατικά και ταινίες τεκμηρίωσης προτού γράψουν οποιαδήποτε αράδα. Αντιστρόφως, όμως, πολλά ντοκιμαντέρ χρησιμοποιούν το στοιχείο του σασπένς για να αναπτύξουν τη δομή τους, μας κάνουν να βουτήξουμε στα ερέβη του κόσμου του εγκλήματος, μας βάζουν πότε στη θέση του παραβάτη και πότε στη θέση του ντετέκτιβ. Από πότε γίναμε τόσο εξοικειωμένοι με ένα τέτοιο παιχνίδι ρόλων;

του Γιώργου Μαρκατά

Οι όροι «cop drama» ή «police procedural» αποτελούν απόπειρες ορισμού ενός (τηλεοπτικού) genre με εξαιρετικά πληθωρική ιστορία. Τα cop dramas είναι μία από τις δύο βασικές εκδοχές της ευρύτερης οικογένειας των «procedural dramas», που εστιάζουν στην επίλυση εγκληματικών υποθέσεων ή στην περιγραφή και χαρτογράφηση ενός ιδιαίτερου υποσυστήματος, είτε αυτό είναι το αστυνομικό σώμα είτε η δικαστική ή νομοθετική εξουσία. Στην αμερικανική τηλεόραση η παραγωγή είναι αχανής και από τη δεκαετία του 1970 και τα κλασικά παραδείγματα του είδους όπως ο Κότζακ και οι *Starsky & Hutch* μέχρι τις σύγχρονες, υβριδικές εκδοχές όπως το *The wire* και το *True detective* έχουν αλλάξει πολλά. Ο όρος-ομπρέλα περισσότερο συσκοτίζει παρά επεξηγεί, αφού τείνει να αποδίδει στατικά χαρακτηριστικά σε ένα σώμα έργων με διαφορετικές στοχοθεσίες, αφηγηματικές τεχνικές και ιδεολογικές προϋποθέσεις. Η ηθικολογική καταδίκη της νεανικής παραβατικότητας στο *21 jump street* της δεκαετίας του 1980 και ο τεχνοφιλικός οπτιμισμός του *CSI*, απότοκου της νεοφιλελεύθερης αισιοδοξίας για την εξάπλωση της προσβασιμότητας στο διαδίκτυο και τα νέα μέσα, έχουν μικρή σχέση με την αριστερόστροφη απαισιοδοξία του *The wire*

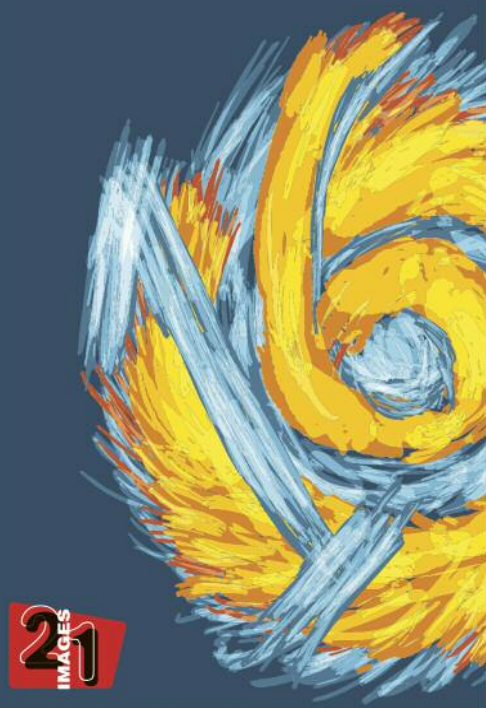
και τους υπαρξιστικούς προβληματισμούς με φόντο τον αμερικανικό Νότο της περίπτωσης *True detective*.

Στην Ελλάδα αρχικά η δημόσια και στη συνέχεια η ιδιωτική τηλεόραση, κατά τα πρώτα χρόνια λειτουργίας της, πριν αλλά και μετά τη στροφή στις ελληνικές παραγωγές το 1991, αφιερώνει σημαντικό μέρος του προγράμματος στις διάφορες εκδοχές του «cop drama». Με μια πρώτη ματιά, φαίνεται ότι το ελληνικό κοινό έχει έρθει σε επαφή με το είδος, αφού σχεδόν όλες οι επιτυχημένες σειρές, ενδεικτικά, *Οι σκληροί του Μαϊάμι*, *Χαβάνη 5-0*, *Hill street Blues*, *NYPD Blue*, προβάλλονται για μεγαλύτερο ή μικρότερο χρονικό διάστημα, πολλές φορές με ευφάνταστες και παραπλανητικές μεταφράσεις των τίτλων τους, ακόμη και στις prime time ζώνες. Με τη σταδιακή επέκταση της ευρυζωνικότητας, από το 2005 και ύστερα, η πρόσβαση του ελληνικού κοινού στις αμερικανικές τηλεοπτικές σειρές πρακτικά καθίσταται απεριόριστη –παραδείγματος χάριν, η έκταση της συζήτησης στα ελληνικά social media για το *True detective* είναι εντυπωσιακή– και μπορούμε να πούμε, λαμβάνοντας υπόψη την ιστορία της περιόδου 1990-2005, ότι το ελληνικό κοινό είναι ιδιαίτερα εξοικειωμένο με τους κώδικες και την ποικιλομορφία των «cop dramas».

Από πάνω προς τα κάτω:
True detective, Κότζακ και το ντοκιμαντέρ
Σκοτώνοντας το χρόνο του Γιάαπ φαν Χούβαϊκ, η
θεματική του οποίου, αν και αντλημένη από την
πραγματικότητα, θα μπορούσε να είναι υλικό
ενός «cop drama».

THESSALONIKI
DOCUMENTARY
FESTIVAL
14-23.03.2014

FESTIVAL SPOTS

ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΘΕΑΤΕΣ ΤΟΥ ΦΕΣΤΙΒΑΛ • DISCOUNTS AND OFFERS FOR THE SPECTATORS OF THE FESTIVAL

01 Αγιολί / Ayoli
Σε μια από τις πιο προνομιακές θέσεις της πόλης, στην παλιά παραλία με θέα μαγευτική. Υψηλή μαγειρική, εξαιρετικά γλυκά και πολύ καλές τιμές. Διαθέτει και χορτοφαγικό μενού. / Great sea-view restaurant that serves haute cuisine and exquisite desserts, all at very affordable prices. A vegetarian menu is also available.
Λεωφ. Νίκης 15 / 15, Nikis ave. • T. 2310262888
Διαπιστ./Accred.: -15% • CineKάρταF: -15% • Εισιτ. ημέρας/Daily tickets: -10%

02 Αγορά / Agora
Παραδοσιακά πιάτα σ'έναν όμορφο χώρο που συνδιάζει ζωντανία και απλότητα. Μεγάλη ποικιλία από προϊόντα της Λέσβου. / Traditional dishes in an appealing place with a lively casual atmosphere. A wide variety of products brought directly from the island of Lesbos.
Καποδιστρίου 5 / 5, Kapodistriou str. • T. 2310532428
Διαπιστ./Accred.: -20% • CineKάρταF: -20% • Εισιτ. ημέρας/Daily tickets: -10%

03 .ES
Σ'ενα κτίριο art ντεκό των αρχών του αιώνα, ένας χώρος με κουζίνα βασισμένη στη μεσογειακή διατροφή με διεθνείς επιρροές. / A multinational restaurant in an Art Deco building, that serves internationally influenced mediterranean cuisine.
Οράγγων 2-4 / 2-4, Fragon str. • T. 2310532503
Διαπιστ./Accred.: -20% • CineKάρταF: -20% • Εισιτ. ημέρας/Daily tickets: -10%

04 Ερμής / Ermis
Όμορφο, παραδοσιακό εστιατόριο σ' ένα παλιό διώροφο διατηρητέο. Φιλική ατμόσφαιρα με ελληνική μουσική. / Nice, traditional restaurant in an old two-storey building. Cozy atmosphere filled with greek music.
Ρογκόττα 4 / 4, Rogotita str. • T. 2310270783
Διαπιστ./Accred.: -15% • CineKάρταF: -15% • Εισιτ. ημέρας/Daily tickets: -10%

05 Μάντολα / Mandola
Στα Λαδάδικα, το Μάντολα θα σας θυμίσει ένα όμορφο Κυριακάτικο οικογενειακό δείπνο με εξαιρετικές μεσογειακές λιχουδιές. / In Ladadika, Mandola will remind you of a beautiful Sunday family dinner with excellent Mediterranean delicacies.
Κατούνη 19 / 19, Katouni str. • T. 2310523136
Διαπιστ./Accred.: -20% • CineKάρταF: -20% • Εισιτ. ημέρας/Daily tickets: -10%

06 Μυραίν / Mirsini
Τόσο μακριά από την Κρήτη και όμως η μυρωδιά της ρακής και των κρητικών μεζέδων σας φέρνει πιο κοντά στη μεγαλόνησο! / So far away from the island of Crete, yet the smell of raki and the taste of cretan mezedeas brings you closer to the island!
Εθν. Αμύνης 6 / 6, E. Aminis str. • T. 2310228300, 2310220310
Διαπιστ./Accred.: -20% • CineKάρταF: -20% • Εισιτ. ημέρας/Daily tickets: -10%

07 Ζύθος / Zithos
Ζωηρή, φιλική ατμόσφαιρα, 50 είδη μπίρας και ιδιαίτερες προτάσεις από την ελληνική και διεθνή κουζίνα. / Lively friendly atmosphere, 50 kinds of beer and interesting combinations of greek and international tastes.
Κατούνη 5 / 5, Katouni str. • T. 2310540284
Διαπιστ./Accred. & CineKάρταF: Μενού 3 πιάτων + 1 ποτήρι κρασί ή μπίρα (συνολικά 12€) / 3 course menu + 1 glass of wine or beer (total 12€)

08 Ζύθος Ντορέ / Zithos Doré
Φιλικό και ζεστό περιβάλλον σ'ενα χώρο με θέα το Λευκό Πύργο. Μεγάλη ποικιλία σε κρασία και μπίρες. / A spacious restaurant with a view of the White Tower and a cosy, lovely atmosphere. Good choice of bottled or draft beers and wines.
Πλ. Τσιρογιάννη 7 / 7, Tsirogianni sq. • T. 2310279010
Διαπιστ./Accred. & CineKάρταF: Μενού 3 πιάτων + 1 ποτήρι κρασί ή μπίρα (συνολικά 12€) / 3 course menu + 1 glass of wine or beer (total 12€)

09 Νεγροπόντε / Negroponte
Στεγασμένο σ'ένα κτίριο του 1888, το Νεγροπόντε προσφέρει εξαιρετικά εδέσματα παραδοσιακής ελληνικής κουζίνας. / Located on a 1888 building, Negroponte serves unique traditional greek tastes.
Αιγυπτου 24 / 24, Egyptou str. • T. 2310523571
Διαπιστ./Accred.: -20% • CineKάρταF: -20% • Εισιτ. ημέρας/Daily tickets: -10%

10 Όμικρον / Omikron
Εστιατόριο με μεσογειακή κουζίνα και ψαρικά. Παραδοσιακές ελληνικές γεύσεις. / Mediterranean restaurant with traditional Greek cuisine including fish and sea food.
Οηλοποίου 3 / 3, Orloroiou str. • T. 2310532774
Διαπιστ./Accred.: -20% • CineKάρταF: -20% • Εισιτ. ημέρας/Daily tickets: -10%

11 Παλέρνο / Palermo
Καφέ, jazz, αντικείμενα από άλλη εποχή. / Coffee, jazz, vintage pieces.
Αριστοτέλους 8 (1ος όρ.) / 8, Aristoteleou str. (1st floor) • T. 2310279958
Διαπιστ./Accred.: -20% • CineKάρταF: -20% • Εισιτ. ημέρας/Daily tickets: -10%

12 Lena's Bistro
Ένας έξυπνος μικρός και ζεστός χώρος. Καφέ, φρέσκο φυσικό χυμό, σπιτικά γλυκά, κρασί, κοκτέιλ και σνακ. Από τις 8:30 το πρωί μέχρι αργά το βράδυ. / A little yet smart place in the center of Ladadika. Coffee, fresh fruit juices, home made sweets, wines, cocktails and snacks. From 8:30 in the morning till late in the evening.
Κατούνη 7 / 7, Katouni str. • T. 2311249140
Διαπιστ./Accred.: -20% • CineKάρταF: -20% • Εισιτ. ημέρας/Daily tickets: -10%

13 Eden
Εκεί που χτυπά η καρδιά του εμπορικού κέντρου και δίπλα στην ηρεμία της θάλασσας, με καφέ, ποτά και κρύα πιάτα για ανήσυχους και φιλόμους ανθρώπους. / At the heart of the city's commercial centre and near the peaceful promenade, with coffee, drinks and snacks for restless art lovers.
Καλαποθήκη 7 & Κομνηνών / 7, Kalapothaki & Komninoi str. • T. 2310270101
Διαπιστ./Accred.: -20% • CineKάρταF: -20% • Εισιτ. ημέρας/Daily tickets: -10%

14 Café Balkan
Μια μεγάλη ποικιλία μουσικών καταστάσεων, ένα καλογραμμένο μενού και ένα σπινγκό γέυσεων, δημιουργούν για άκρως ατμοσφαιρική mise-en-scène / A wide variety of musical situations, a well-written menu, and a setting of different flavors, create, from morning until late evening, a highly atmospheric mise-en-scène
Προξένου Κορομηλά 3 / 3, Proxeniou Koromila str. • T. 2310233992
Διαπιστ./Accred.: -20% • CineKάρταF: -20% • Εισιτ. ημέρας/Daily tickets: -10%

15 Estrella
Ιδανικός συνδυασμός μεσογειακής κουζίνας και εξαιρετικής μουσικής. Ελληνικά τάπα, κρασιά, κρασιά μικρών παραγωγών και ισπανικές μπίρες. / The new Greek Tapas Bar style combines gourmet cuisine with low prices, great music and cool ambience.
Παύλου Μελά 48 / 48, Pavlou Mela str. • T. 2310272045
Διαπιστ./Accred.: -10% • CineKάρταF: -10% • Εισιτ. ημέρας/Daily tickets: -10%

16 Εξέλισιος / Excelsior
Gourmet πιάτα από τη μεσογειακή κουζίνα και βρασερά cocktails σ'ένα μοναδικό bistro στην καρδιά της πόλης / Gourmet mediterranean flavors and tasty cocktails in a unique bistro in the heart of the city.
Μητροπόλεως 23 & Κομνηνών / 23, Mitropoleos & Komninoi str. • T. 2310021010
Διαπιστ./Accred.: -15% • CineKάρταF: -15% • Εισιτ. ημέρας/Daily tickets: -10%

17 Tapas bar
Η Βαρκελώνη συναντά τη Θεσσαλονίκη σ'ενα εστιατόριο «κιωρί σύνορα». Γευστικά τάπα, ωραία μουσική, προσιτές τιμές. / Barcelona meets Thessaloniki in a restaurant without borders. Tasty tapas, good music, affordable prices.
Κατούνη 4 / 4, Katouni str. • T. 2310547777
Διαπιστ./Accred.: -20% • CineKάρταF: -20% • Εισιτ. ημέρας/Daily tickets: -10%

18 Tre Marie
Ένα ταξίδι γαστρονομικής απόλαυσης και γευστικής φαντασίας πέρα από κάθε προσδοκία. Μεσογειακή κουζίνα με ιταλικές γεύσεις. / A journey of gastronomic pleasure and tasteful fantasy beyond any expectation.
Εθν. Αμύνης 3 / 3, Eth. Aminis str. • T. 2310242280
Διαπιστ./Accred.: -15% • CineKάρταF: -15% • Εισιτ. ημέρας/Daily tickets: -10%

19 Λούι Λούι
«Louie, I think this is the beginning of a beautiful friendship» - Casablanca. All day café bar.
Φιλικής Εταιρείας 15 / 15, Filikis Eterias str. • T. 2310242206
Διαπιστ./Accred.: -20% • CineKάρταF: -20% • Εισιτ. ημέρας/Daily tickets: -10%

20 Φρειδερίκο, αγάπη μου / Freideriko, agapi mou
Καινούριο μαγαζί με μοναδική ατμόσφαιρα, ιδιαίτερη αισθητική, προσεγμένα ποτά και ωραία μουσική. / New place in town with unique atmosphere, great style, delicious drinks and nice music.
Ολύμπου 87 / 87, Olimpou str. • T. 2310238532
Διαπιστ./Accred.: -20% • CineKάρταF: -20% • Εισιτ. ημέρας/Daily tickets: -10%

21 Albeta
Ελληνικές και Ιταλικές αυθεντικές συνταγές βασισμένες στο πιο αγνό και φρέσκο προϊόντα της Ελληνικής υπαίθρου και της ιταλικής κουζίνας. / Greek and Italian recipes, from fresh and pure products mixed with the finest Greek/Italian culture.
1. Δραγούνι 9 & Μητροπόλεως / 9, I. Dragouni & Mitropoleos str. • T. 2310548547
Πρ. Κορομηλά & Λασσάνη / Pr. Koromila & Lassani str. • T. 2310222126
Καρόλου Ντμλ 7 / 7, Karolou Diehl str. • T. 2311286288
Διαπιστ./Accred.: -15% • CineKάρταF: -15% • Εισιτ. ημέρας/Daily tickets: -10%

22 Café Νίκης 35 / Café Nikis 35
Ένα στέκι πολιτισμού και τέχνης... Ένα σημείο συνάντησης για μικρά και μεγάλα διαλείμματα της καθημερινότητας, που συντηρεί αρμονικά την ποιητική μουσική με την ανθρώπινη επαφή. / A meeting point, ideal for small and big breaks, which harmoniously combines quality music and human touch.
Λεωφ. Νίκης 35 / 35, Nikis Ave. • T. 2310230449
Διαπιστ./Accred.: -20% • CineKάρταF: -20% • Εισιτ. ημέρας/Daily tickets: -10%

23 Pastafloa Darling!
Απολάυστε τον καφέ ή το ποτό σας σε ένα περιβάλλον πολύχρωμο και παραμυθένιο σε έναν χώρο mix & match που απονέμει μια 60s ατμόσφαιρα. / Enjoy a coffee or a drink in a colorful and magical environment, in a 60s mix & match atmosphere.
Ζεύξιδος 6 / 6, Zefxidos str. • T. 2310261518
Διαπιστ./Accred.: -20% • CineKάρταF: -20% • Εισιτ. ημέρας/Daily tickets: -10%

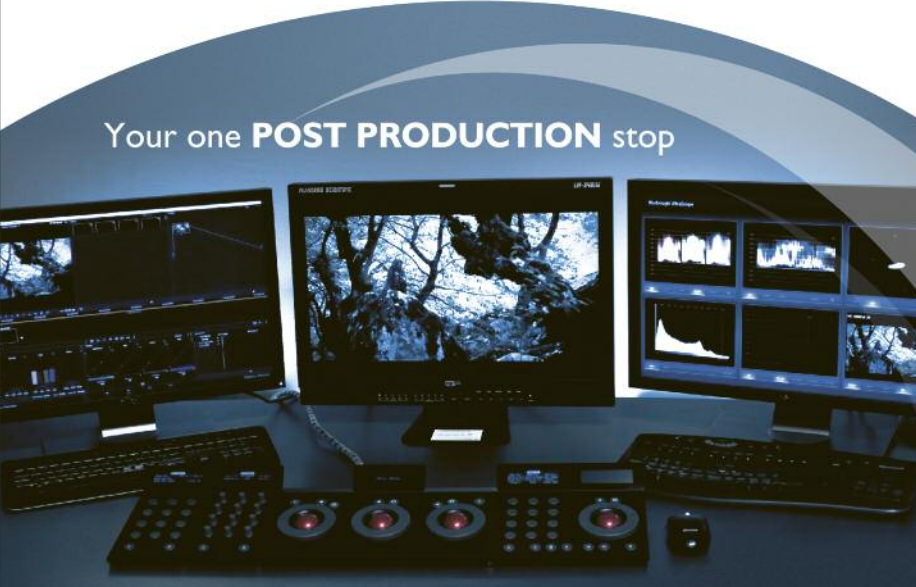
24 The Rover Bar
Rock indie bar με vintage διακόσμηση, σ'ένα επιβλητικό κτίριο στην καρδιά της πόλης. Απολάυστε τη μεγάλη ποικιλία του σε μπίρες. / Rock indie bar with vintage decoration, set in the heart of the city. Enjoy a vast selection of beers.
Σαλαμινός 6 / 6, Salaminos str. • T. 2310544304
Διαπιστ./Accred.: -20% • CineKάρταF: -20% • Εισιτ. ημέρας/Daily tickets: -10%

create with us

Your one **POST PRODUCTION** stop

GRADE | ACQUIRE | EDIT | FINISH | MASTER

Since our kick-start in 2007, throughout those six years we became involved with a lot of projects. That experience, along with a team of trusty collaborators and with the support of a constantly upgraded advanced equipment we can provide you with the opportunity to visualize your work.

6, Ifikratous str., Athens, Atika, 116 34, Greece | 210 75 61 050 | www.authorwave.com

TΑΙΝΙΕΣ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
ΑΙΘΟΥΣΕΣ

FLIX.GR
100% ΣΙΝΕΜΑ

**ΟΙΝΟΙ
ΒΟΡΕΙΟΥ
ΕΛΛΑΔΟΣ**

Οίνοι Βορείου Ελλάδος

Γραφεία: Γιαννιτσών 90, 54 627 Θεσσαλονίκη, Τ: 2310 281 617, F: 2310 281 619, E: info@wineroads.gr
www.winesofnorthgreece.gr, www.wineroads.gr, www.facebook.com/winesofnorthgreece.gr
 @Wines_ofNorthGR, @wines_of_north_greece

ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ...
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ

ΜΙΟΟ
ΜΙΟΟ
ΜΙΟΟ.6

ΑΛΛΟΣ ΑΕΡΑΣ
ΣΤΟΝ "ΑΕΡΑ" ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

Where are the strong? sings Elvis Costello. "And who are the trusted? / And where is the harmony?" He'd only have to take a look at some of the films screened during the 16th TDF to find them.

THE STRONG

The homeless people of Paris open their hearts in the beautiful *On the edge of the world* by Claus Drexel. "Meeting such nice, friendly, open-minded and generous people on the street," remembers Drexel, "made me understand that the important things in life are not money and economic growth, but respect, friendship and love. [...] When Rembrandt or Goya painted poor people, no one expected them to make an ugly painting. When a painter paints the backdrop behind his subject, his idea is not just to paint something 'nice,' but to express the inner life of the person he paints. That's exactly what we tried to achieve: show the great inner beauty of these people."

(*On the edge of the world*, along with Nicolas Philibert's *To be and to have* and Claire Simon's *Human Geography* make up for the Francophone Day screenings on March 16).

A boxer's amazing story becomes testament to his... soft side in Dimitris Staitiris' *Relentless*. "We screened a first draft of the film for Giacobbe and other members of his club. When the screening came to an end, I saw Giacobbe and 'grandpa' Tazzi holding arms, barely managing to keep the tears from falling, like two little children. And here I thought that the boxing world was a tough and macho world."

Survivors of the Kalavryta massacre carry a tremendous burden with courage and determination in Elias Yannakakis' *Kalavryta – People and Shadows*: "It's a trauma that's not visible right away, but one that surfaces through cracks in their speech, and more so, through their silence. The only thing that historical memory can offer, in my opinion, is the reminder of human cruelty. I don't believe it makes us wiser or that it prevents similar tragedies from happening again. It is certain that they will. If we get to know the past as it is without adorning it, then we might manage to become more tolerant. And more stoic."

PEACE, LOVE, AND UNDERSTANDING – AND POLITICS

(It ain't funny)

by Elena Christopoulou

Politicians *have* to be strong and here are two of the most intricately linked with contemporary Greek politics personas, showing their teeth: Emily Yan-noukou and Alexandros Papanikolaou follow in *Hope on the Line* SYRIZA leader Alexis Tsipras during the 2012 election campaign. "We wanted to capture his personality, in that particular moment in time; to see what kind of work this young politician, who managed to emerge amidst a crisis, is doing. We were also interested in showing the change of a political figure that went on from a position of criticizing the system to the doorstep of its overthrow." "How did Angela Merkel manage to impose the German hegemony in Europe?" wonders Stelios Kouloglou in *The Godmother*, an investigation of the German Chancellor's power plays and strategies, but also of her personal story becoming, from an East Germany physicist to the most powerful woman in the world.

THE TRUSTED

Three different people dedicate their lives in helping people in need in Jesse Roesler's *The Starfish Throwers*. "Our impact reaches further than our actions", mentions Roesler. "Everything we do not only has a direct result, but it also affects how others view their own potential. So the good work these three people do ripples out from them into the inspired actions of others. It's renewed my commitment to give back to the community in small ways on a more consistent basis," says Jesse Roesler.

People seeking asylum in Cyprus are turned into an examination of identity in *Evaporating Borders*. Director Iva Radivojevic says: "Where there are no ties to the identity, there is the un-

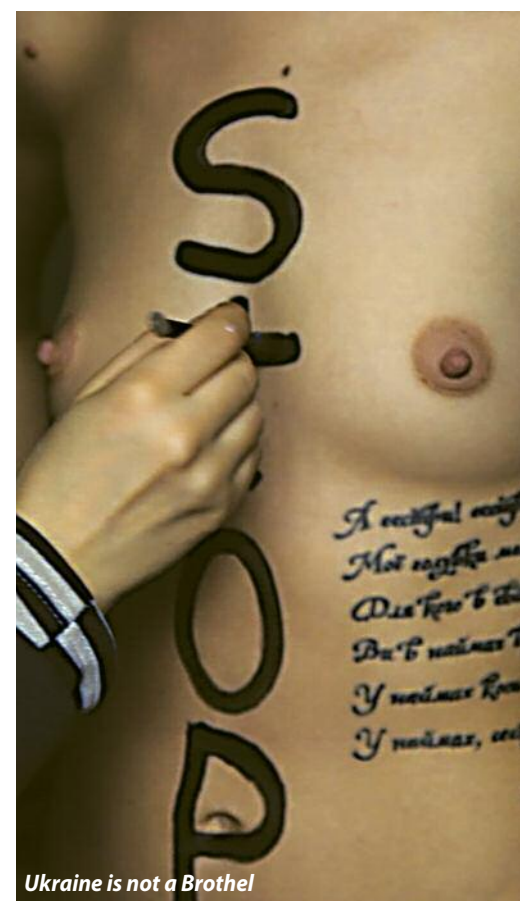
known, the unfamiliar, the place where you lose yourself and are... free – free of things that can act as an attack on that engrained identity, free of fears. So what I've learnt is that by letting go, even a little bit, of this constrained identity, there is great potential for tolerance and peace."

Opening up to the camera was a matter of persistence –and luck– in *Ukraine is not a Brothel*. "I was the first person to interview Victor," (i.e. the man involved in FEMEN) says director Kitty Green. "I had secretly been filming his presence for over a year and then on my last day in Kiev, I asked him for an interview. I was terrified about how he would react. He is an unpredictable character. He was really shocked, surprised and angry at first but I think he, secretly, had always longed for the spotlight and really wanted the world to know about his role in FEMEN so he agreed (a little reluctantly) to do it. I interviewed him that same night which meant that he had no time to prepare. I think his answers are honest as a result of that and that is why the interview is so intense."

HARMONY

Non-violent protesting speaks volumes in *Millions can walk*. "I think the Gandhian philosophy helps to better understand the basics of life," says director Christoph Schaub. "For me his ideas about conflict are the most important. Your enemy is not an evil person, perhaps he acts in an evil manner because of his political position. This helps to humanize the enemies and to find better solutions."

An incredible "true story" emerges as a meditation on human relationships, love and acceptance in *Lost in the Wilderness*. In director Alexandra An-

Ukraine is not a Brothel

thony's words: "The passage of time gives us the opportunity to see how it affects all things and to witness a whole arc of a person's life, something more akin to a novel. We see Lucas (the protagonist) grow up before our eyes. As you see in the film, however, he survived, and even flourished. It wasn't too late to feel the effects of his family's unconditional love, which I believe truly healed everyone."

DON'T FORGET:

Come join us for our much loved **Meet 'n' mingle Party** on Tuesday the 18th (22.00, Pasta Flora Darling, 6 Zefxidos St.). There will be drinks and... meeting and mingling!

ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ 21ου ΑΙΩΝΑ

16^ο Φεστιβάλ
Ντοκιμαντέρ
Θεσσαλονίκης

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ
& ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ • www.hppt.gr